

Dönem : 3
Toplantı : 1

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 121

Türkiye Elektrik Kurumu kanunu tasarısı ve Bayındırlık, İmar ve İskân, İçişleri, Maliye, Enerji ve Tabii Kaynaklar ve Plân komisyonlarından 3 er üyeden kurulu 11 numaralı Geçici Komisyon raporu (1/154)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 215/10129

25 . 12 . 1969

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 10 . 12 . 1966 tarih ve 71 - 215/7124 sayılı yazımız.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 29 . 11 . 1969 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Elektrik Kurumu kanunu tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

TÜRKİYE ELEKTRİK KURUMU KANUN TASARISI GEREKÇESİ

A) Genel gerekçe :

Dünyada ilk defa elektrik enerjisinden istifade, 1882 yılında Amerika'da tesis edilen hidrolik santral ile sağlanmıştır.

Türkiye'de ise ilk elektrik enerjisi tesisleri 1902 yılında Tarsus'daki, su kuvvetinden istifade edilmek suretiyle kurulmuştur. İstanbul'da 1913 yılında elektrik enerjisinden faydalanılmaya başlanılmıştır.

Birçok memleketlerde, yarım asrı aşan bir zaman zarfında elektrik enerjisinin üretim, iletim ve dağıtımında akıllara durgunluk verecek gelişmeler kaydedilmiştir. Meselâ Birleşik Amerika Devletlerinde hidrolik, termik ve nükleer enerji kaynaklarından üretilen elektrik enerjisi şimdiki halde milyarlar ile ifade edilemeyecek bir sonuca ulaşmıştır.

Türkiye'de 1968 yılında toplam elektrik enerjisi üretimi 6,89 milyar kilovatsaat olup, nüfus başına tüketim 204 kilovatsaate erişmiştir.

Bazı memleketlerin 1967 yılında toplam elektrik enerjisi üretimleri ile o memleketlerde nüfus başına düşen senelik tüketimleri 1 sayılı cetvelde gösterilmiştir.

Görülüyor ki, gelişmiş memleketleri bir tarafa bırakırsak, o kadar gelişmemiş Yunanistan, Bulgaristan, Yugoslavya, İspanya, Romanya gibi memleketlerle bile Türkiye, elektrik enerjisinin üretimi ve tüketiminde son yıllardaki gayretlerimi e rağmen, mukayese edilemeyecek bir durumdadır.

Cetvel (1)

	1967 yılı net üretimi Milyar Kwh	Nüfus başına düşen Kilovatsaat
A. B. D.	1 314,298	6 600
S. S. C. B.	587,686 (x)	2 487
İngiltere	196,187	3 565
Japonya	206,191	2 062
B. Almanya	172,250	2 998
Fransa	111,637	2 289
İtalya	93,723	1 827
İsveç	59,796	6 762
Norveç	52,812	13 556
Hindistan	40,513	80
İspanya	40,770	1 226
İsviçre	31,847 (xxx)	5 190
Hollanda	25,027 (xxx)	1 963
Belçika	22,589 (xxx)	2 345
Bulgaristan	13,631 (x)	1 656
Yunanistan	6,656	776
Yugoslavya	17,828	900
Romanya	27,828 (xxx)	1 434
Macaristan	11,858 (xxx)	967
Kıbrıs	0,414	674
Türkiye (1968 yılı)	6,889	204
Fas	1,326 (xx)	103 (xx)
Cezayir	1,476	122
Tunus	0,620	139

Memleketimiz sanayileşme ve kalkınma çabaları içindedir. Enerjisiz sanayileşme ve kalkınmanın mümkün olamayacağı kabul edilmiş bir gerçektir. Büyük küçük çeşitli sanayi ile tarım ve ulaştırma sahalarındaki işler, şehir, kasaba, köylerimiz bol ve ucuz enerjiye muhtaçdırlar. Enterkonnekte şebekeye bağlı belli başlı büyük şehirlerimizde enerji kifayetsizliği had dereceyi bulmuştur. Şehirlerimiz zamanında kendi elektrik tevzi şebekelerini ıslah, tevsi ve takviye etmediklerinden, teçvizi kabıl olmıyan voltaj düşüklüklerine mâruz bulunmakta ve bu yüzden büyük mahzur teşkil eden sanayideki işletme güçlük ve sıkıntıları meydana gelmektedir.

Nitekim, 1965 yılı kış aylarında büyük şehirlerde ve bilhassa İstanbul'da, enerji taleplerinin en çok olduğu zirve saatlerinde, çeşitli sanayide tahdide gitmek zaruretiyle karşılaşmıştır.

Bu yüzden İstanbul ve civarındaki sanayimiz gerek takat ve gerek enerji yetersizliği dolayısıyla çok sıkıntılı günler geçirmişlerdir. İstanbul Silâhtarğa Santrali, bu sıkıntılı günlere takaddüm eden zaman zarfında, aylarca gerekli üretimi yapamamış, ve dolayısıyla hidrolik santrallerde, mevsim icabı, esasen alçalmış bulunan göl seviyelerinin daha da düşmelerine müncer olmuştur. Bu hâl enerji üretim tesislerinin ayrı ayrı idarelerde bulunmasının bir neticesidir.

Enterkonnekte şebekeye veya bölge santralleri sistemi dışındaki birçok şehir ve kasabalar akaryakıtla işliyen, ikide bir bozulan dizel grupları ile beslenmektedirler. Buralardaki elektrik enerjisi kilovatsaat maliyeti ve tarifeler enterkonnekte şebeke ve bölge santrallerine bağlanan

(x) Brüt üretim

(xx) 1964 yılı değeri

(xxx) 1968 yılı değeri

şehir kasaba ve köylere nazaran, sanayiın kurulup gelişmesine imkân vermiyecek derecede pahalıdır.

Diğer taraftan birçok kasabalarımızda bile daha elektrik yoktur Türkiye'de 1968 de nüfusun % 37 si elektrikten yararlanmaktadır. 67 il merkezinde 585 ilçe ve bucalkta ve 35 304 köyden 980 inde elektrik bulunmaktadır.

3,7 milyon nüfuslu Norveç'in 1967 yılındaki elektrik enerjisi üretimi 54 milyar kilovat saattir. Bu miktarın hemen hemen tamamı (% 99,6) su kuvvetlerinden üretilmektedir. Norveç'te üretilen bu enerjinin yarısı da hidro - elektro metalurji ve hidro - elektro kimya sanayilerinde kullanılmaktadır. Bu yüzden Norveç çok önemli miktarlarda döviz sağlamaktadır. Bizde de bir kısım önemli hammadde cevherlerinin Norveç'te olduğu gibi su kuvvetlerinden elde edilecek ucuz elektrik enerjisi ile izabe ve tasfiye edilerek kıymetlendirilmeleri suretiyle dış memleketlere ihracı ileriki yıllarda, Türkiye'yi dış finansman yardımlarına muhtaç bırakmıyacak ve iktisadi gelişmemiz için gereken döviz sağlanabilecektir.

Sanayide olduğu kadar tarımda da elektrik enerjisi büyük bir önemi haizdir. Çok gelişmiş bir memleket olan Birleşik Amerika Devletlerinde yapılan istatistiklere göre elektrik enerjisinin tarım sahasındaki tatbikatı 400 den fazladır. Nitekim köylerin elektrikleştirilmesinde sadece köylerin işiğe kavuşturulması yeterli görülmemekte, elektrik enerjisinin çeşitli tatbikatının köylere götürülmesi suretiyle tarımda yapılacak reformun sağlanması da esas olarak kabul edilmektedir. Bundan başka elektrik enerjisi, köylerde kurulacak küçük sanayi ve el sanatlarının gelişmesini sağlayacak en mühim bir âmîl olacaktır.

Yukarıda verilen bilgilerden anlaşılacağı vechile bütün bir memleket saatinde elektrik enerjisinin üretim, iletim, dağıtım işlerini bir tek teşkilât içinde toplamak ve bütün memleketin her yerinde muhtacolduğumuz bol ve güvenilir elektrik enerjisini ziyadesiyle zengin olan kaynaklarımızdan temin için, etüt, plân, proje, inşa, tesis, işletme, bakım, onarım ve finansman gibi çeşitli fakat birbirlerine bağlı işleri halihazırdaki dağınıklık, yetersizlik ve verimsizlikten kurtarmak üzere Türkiye Elektrik Kurumu kanun tasarısı günün şartlarına uygun olarak yeniden hazırlanmıştır.

Türkiye Elektrik Kurumu kamu hizmeti görme karakterini de taşıyacak ve kısa zamanda Türkiye'nin en büyük İktisadi Devlet Teşekküllerinden biri olacaktır. Bu suretle ekonomik ve sosyal kalkınmamızda, memleketin sanayiinde, tarımında, ulaştırmasında, şehir kasaba ve köylerinde çok hayati önemi bulunan elektrik enerjisinin büyük bölge santralleri ve enterkonnekte sebekte ile bol ve ucuz olarak sağlanmasını, kendisine emanet edilen bir memleket dâvası olarak yürütecektir.

Şimdiki haldé, elektrik enerjisinin etüt, plân, proje, inşa, tesis, işletme, bakım, onarım, finansman gibi birbirlerine pek sıkı bağlı işleri II sayılı cetvelde görüldüğü üzere çok dağınık bir şekilde muhtelif teşekküller tarafından yürütülmektedir. Bu teşekküllerden hiçbiri memleketin tamamını kapsıyan bu işleri bir arada ele almamakta ve memleketin elektrik enerjisi dâvasına karşı tam bir sorumluluk taşımamaktadır.

Halihazırda elektrik enerjisi ile ilgili yukarıda sayılan ve birbirlerine bağlı olarak bir sorumluluk altında yürütülmesi icabeden çeşitli işler Elektrik İşleri Etüt İdaresi, Devlet Su İşleri, Etibank, İller Bankası, bütün belediye elektrik işletmeleri, mahallî elektrik birlikleri, otoprodüktörler, imtiyazlı şirketler ve Köy İşleri Bakanlığına idareten verilmiş Köy Elektrikleştirilmesi Servisi gibi teşekküllere dağıtılmış bulunmaktadır. Türkiye Elektrik Kurumu bu dağınıklığı ortadan kaldıracak bütün imkân ve gayretlerimizin lüzumsuz yere israf edilmeden bir araya getirilmesi suretiyle memleket elektrikleştirilmesinde diğer memleketlerde olduğu gibi büyük gelişme ve faydalar sağlayacaktır.

Nitekim, İkinci Dünya Savaşından sonra Türkiye'ye nazaran her bakımdan çok daha fazla imkânlarla sahip bulunan Batı Avrupa memleketlerinden İngiltere, Fransa, İtalya gibi memleketler dağınık olan elektrik işlerini en küçük köyden en büyük şehre kadar sanayi ulaştırma ve tarımda muhtacolunan elektrik enerjisini tek bir teşekkül ile sağlamak üzere çeşitli devlet teşekküllerini, belediyeleri ve bütün elektrik şirketlerini ortadan kaldıran kanunlar çıkartarak tek bir devlet teşekkülü kurmuşlardır. Komşumuz Yunanistan'da bile Türkiye Elektrik Kurumuna benzer bir teş-

kilât 1950 yılında kanunla kurulmuş ve bu teşkilât Yunanistan'a oraya giden mütahassısların verdiği raporlara göre pek büyük faydalar sağlamıştır. Nitekim Yunanistan'da üretilen, enerji 1967 yılında 6 milyar 656 milyon kilovatsaat olup, nüfus başına düşen yıllık tüketim 776 kilovatsaat, Türkiye'de ise aynı yılda üretim 6 milyar 166 milyon kilovatsaat ve nüfus başına düşen tüketim de 187 kilovatsaat idi. Bulgaristan'da 1967 yılında, 13 milyar 631 milyon kilovatsaat enerji üretilmiş ve aynı yılda nüfus başına düşen tüketim 1656 kilovatsaate çıkmıştır. Bu rakamlar bize Türkiye Elektrik Kurumu kanun tasarısının artık hiç gecikmeden kanunlaşmasının kuzumlu bulunduğunu gösteren işaretlerdir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bünyesinde enerji işlerinin hidrolik, kömür, petrol, tabii gaz, nükleer, jeotermal gibi kaynakların ve bunlarla ilgili muhtelif bakanlıklardaki teşekküllerin bir araya getirilmesi, milli enerji ekonomimizin ihtiyaç ve icaplara göre yürütülmesine imkân sağlamış bulunmaktadır.

Hali hazır elektrik enerjisi ile ilgili teşekküllerin faaliyet sahalarını gösteren cetvel

Faaliyet sahaları	Enerji Dairesi								
	(1) DSI	(2) E.I.E.	Etibank	(3) EEG	İller Bankası	Köy İşleri Bakanlığı	Belediye elektrik işletmeleri	İmar ve İskân Bakanlığı	(4) Diğer kamu teşekkülleri
1. Etüt :									
a) Enerji kaynakları		X	X						
b) Enerji pazarı	X	X	X		X	X			
c) Sistem analizleri			X	X					
d) Rasyonelizasyon	X		X		X				
e) İstatistik	X		X						
f) Teknik personel	X	X	X		X	X			
2. Plânlama :									
a) Üretim tesisleri	X	X	X	X		X			
b) İletim tesisleri	X	X	X	X		X			
c) Dağıtım tesisleri	X	X	X	X		X			
d) Öncelik sırasının tâyini	X		X						
e) Köy elektrikleştirilmesi	X		X				X		
f) Tasdik	X								
3. Projelerin hazırlanması :									
a) Barajlar ve hidro - elektrik santral ve tesisleri		X	X			X			
b) Ufak hidro - elektrik santraller		X	X			X		X	X
c) Buhar - elektrik santraller			X	X		X			X
d) Dizel elektrik santraller			X			X		X	X
e) İletim tesisleri		X	X	X		X		X	X
f) Transformator merkezleri			X	X		X			X
g) Dağıtım tesisleri			X	X					X
h) Köy elektrikleştirilmesi			X			X	X	X	
i) Tasdik	X								

Enerji ev Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Faaliyet sahaları	Enerji Dairesi									
	(1) DSI	(2) E.İ.E.	Etibank	(3) EEG	İller Bankası	Köy İşleri Bakanlığı	Belediye elektrik işletmeleri	İmar ve İskân Bakanlığı	Diğer kamu teşekkülleri	
4. İnşaa ve tesis :										
a) Barajlar ve hidro - elektrik santral ve tesisleri	X									
b) Ufak hidro - elektrik santralleri	X		X		X		X			X
c) Buhar - elektrik santralleri			X		X		X			X
d) Dizel - elektrik santralleri					X		X			X
e) İletim tesisleri	X		X		X		X			X
f) Transformatör merkezleri	X		X		X		X			X
g) Dağıtım tesisleri					X		X			X
h) Köy elektrikleştirilmesi			X							X
i) Kontrol	X	X	X		X		X			X
k) Koordinasyon	X									
l) Muayene ve kabul	X									
5. İşletme :										
a) Hidro - elektrik santraller	X			X	X		X			X
b) Buhar - elektrik santraller				X			X			X
c) Dizel - elektrik santraller							X			X
d) İletim tesisleri	X			X	X		X			X
e) Transformatör merkezleri	X			X	X		X			X
f) Dağıtım tesisleri				X			X			X
g) Köy elektrikleştirilmesi				X						X
h) Tariflerin tasdiki	X									

Bu itibarla bütün kaynaklardan üretilecek elektrik enerjisi için, bu Bakanlığa bağlı Türkiye Elektrik Kurumunun Kurulması, elektrik enerjisinin hızla geliştirilmesine memleket çapında hizmet edecektir.

İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtından Türkiye'nin enerji meselelerini tetkik etmek üzere altı ay müddetle memleketimize davet edilen ve Bakanlığın Enerji Dairesinde görevlendirilen İngiltere'nin tecrübeli enerji uzmanlarından W. G. F. Faroha «Türkiye'de enerji politikası» namı altındaki 1 Haziran 1960 tarihli raporunda Türkiye'de zaman kaybetmeden Türkiye Elektrik Kurumunun kurulmasını memleketimizin muhtelif bölgelerini gezip gördükten ve halihazırda elektrik enerjisi ile uğraşan çeşitli teşekkülleri tetkik ettikten sonra önemle tavsiye etmiştir.

(1) (DSİ) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

(2) (E.İ.E. İdarcsi) Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Direktörlüğü

(3) (E.E.G.) Etibank Enerji Grubu

(4) İl idareleri, köy muhtarlıkları, birlikler, imtiyazlı şirketler, İktisadi Devlet Teşekkülleri v.s.

Diğer taraftan yine Milletlerarası İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtından 1961 yılında memleketimize davet edilen ve üç ay süre ile Bakanlığın Enerji Dairesinde tetkikler yapan L'Electricité de France'ın (Fransa Devlet Elektrik İdaresi) uzmanlarından J. C. Muratet de tanzim ettiği raporlarında, Türkiye'de elektrik enerjisi işlerinin dağılımından kurtarılacak bir tek idarede toplanması ve yapılacak yatırımlar, enterkomekte sistem, enerji nakil hatları ve tatbik edilecek tarifeler üzerinde Fransa'nın bu sahalardaki tecrübelerine müstenit önemli tavsiyelerde bulunmuştur.

Ayrıca, Dünya Bankasından Ankara'ya gelen tanınmış mütchassislar da aynı şekilde teşkilatlanmamızın memleketimiz için zaruri olduğunu beyan etmişlerdir. Elektrik Kurumunun kurulmasının lüzumu 1 ve 2 nci Beş Yıllık plânlarda da kayıtlı bulunmaktadır.

B) Maddelere ait gerekçe :

Madde 1. — Madde ile teşekkül kurulmakta ve kurulan teşekkülün hukukî bünyesi sorumluluğunun sınırı, tabii olduğu hukukî rejim, merkezi ve ilgili bulunduğu Bakanlık belirtilmektedir. Hükküm bu bakımdan öngörülmüştür.

Madde 2. — Anlayışta açıklık ve kolaylık sağlamak amacıyla öngörülmüştür.

Madde 3. — Teşekkülün faaliyet konuları gösterilmiştir. Elektrik enerjisi üretim, iletim ve dağıtımının tek elde toplanması zorunluğu genel gerekçede belirtilmiş ve diğer birçok Avrupa memleketinin bu sistemi benimsemekle eriştikleri yüksek üretim seviyeleri de ayrıca açıklanmıştır. Söz konusu faaliyetlerin tek elde toplanmasının bir gereği olarak bu faaliyetlerin tek el şeklinde yapılması kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Aneak maddedeki tek el mutlak bir tek el değildir. Otoprodöktörlerin enerji tesisleri kurup işletmeleri serbest olduğu gibi belediye ve diğer kamu tüzel kişilerine tanınan haklar tasarının 26 ve 27 nci maddelerinde belirtilmiştir.

TEK, memleketimizin elektrikleştirilmesi amacına ulaşmak için köy elektrikleştirilmesi işleri dâhil olmak üzere, memleketin elektrikleştirilmesi için 30.9.1960 tarih ve 91 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak üzere, gereken plân ve programları hazırlıyacak, enerjinin çeşitli kaynaklardan üretimi, iletimi, dağıtımını, ithal ve ihracı için gereken her türlü etüt ve incelemeleri yapacak, verimlilik hesaplarını, ekonomik raporlarını, projelerini ve keşiflerini hazırlıyacak, hidro - elektrik santraller hariç her türlü elektrik üretim tesisleri kuracak ve elektrik enerjisinin üretimi, iletimi, dağıtımını, ithal ve ihracı için bütün tesisleri meydana getirecektir. TEK aynı zamanda enerji üretimi, sulama, feyzem kontrolü gibi çok amaçlı hizmet edecek hidrolik projelerle ilgili olarak tasarının 3 b ve 22 nci maddesinde belirtildiği veçhile kendisine düşen görevleri de yerine getirmekle mükelleftir.

Elektrik santrallerini, iletim hatlarını ve dağıtım şebekelerini işletmek, onarımlarını ve bakımlarını yapmak ve ürettiği veya satın aldığı elektrik enerjisini satmak da en önemli görevlerinden birini teşkil etmektedir. Teşekkül, elektrik enerjisinin üretimi, iletimi ve dağıtımını için gerekli malzeme ve teçhizatı yurt içinden ve dışından tedarik edebilecektir.

Maddeye göre TEK, aneak elektrik enerjisinin üretim, iletim ve dağıtımını ile ilgili işlerde bulunabilecek ve imalât sanayiine giremeyecektir. Çünkü imalât ayrı bir ihtisas kolu olup bu alanda faaliyette bulunan diğer teşekküller tarafından yürütülecektir.

Madde 4. — Köy elektrikleştirilmesi işleri TEK'in faaliyet konularının en önemlilerinden biridir. Bir taraftan zirai üretimin artırılması ve ürünlerin korunması, diğer taraftan köylerimizde küçük sanayi ve el sanatlarının geliştirilmesini sağlamak üzere her yıl bir program dâhilinde, köylerin peyderpey elektrikleştirilmeleri TEK tarafından sağlanacaktır.

Bu amaçla, Devlet bütçesinden her sene verilecek ödenekler, köylerden bu maksatla alınacak iştirak payları, sağlanacak kredi ve hibelere, TEK'ün ayrı bir hesabında döner senmeye olarak yer alacaktır.

Madde 5. — Madde TEK'in kârlılık mülâhaza ettiği köylerde elektrikleştirmeyi kendi malî imkânlarıyla yapılabileceğini belirtmektedir.

Madde 6. — Tasarrufların 6 nci maddesi, köylerimizin elektrikleştirilmesinde sarf edilecek etüt, plân proje masraflarının köylülere intikal ettirilmemesi ve köylere bir hizmette bulunmak amacıyla hazırlanmıştır.

Madde 7. — Madde, köy elektrikleştirilmesi işlerinin, çıkartılacak bir tüzükle düzenlenmesini sağlamak için öngörülmüştür.

Madde 8. — Madde, söz konusu döner fondan faydalanılarak elektrikleştirilen köylerin tesislerinin kendileri tarafından işletilmesini sağlamak bakımından düzenlenmiştir.

Madde 9. — Tesbit edilen (10 milyar) lira tutarındaki sermaye miktarı, sağlam ve rasyonel bir bünyenin gereklerine uygun olmak ve kalkınma plânında öngörülen enerji üretimini karşılayabilmek için teşekkülün malî bünyesi, yatırım, satış ve kâr durumları ile eğilimleri, döner değerleri, uzun vâdeli aktif kıymetleri borçlar ve net varlık arasındaki nispi münasebetler konularında uzmanlar tarafından yapılan incelemelere müsteniden tesbit edilmiştir.

Tesbit edilen sermayenin kaynakları teşekküle, geçici 1 ve 2 nci maddelerdeki kuruluşlardan devrolunan net sermaye, ile teşekkülün sahibi olan Devletin, imkân ve icaplarına göre bütçeden yapacağı ödemeler ve teşekkülün kendi kârları olarak öngörülmüştür.

Madde 10. — Kârın dağıtım esasları ve yedek akçelerin nisbetleri, iktisadi ve ticari esaslar, ilmi kıstaslar ve memleketimizin gerçekleri gözetilerek tesbit olunmuştur.

Kârın dağıtımını ve yedek akçeler konusunda teşekküller ve müesseseler arasında, mesnetler aynı olduğu için fark yapılamamıştır.

Ayrımlardan sonra kalan kârın müesseselerde teşekküle ve teşekküllerde ise sermayenin tümü ödendikten sonra Hazineye verileceği öngörülmüştür. Böylece kârın, sermayenin esas sahibi olan Devlete intikali sağlanmıştır.

Yıllık kârlar üzerinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yapılacak denetim sonucu Resmî Gazetede ilân edilmeden tasarruflarda bulunulmaması ve ancak diğer kanunlarda öngörülen hallerde istisnai olarak buna imkân verilmesi hukuk prensiplerine ve işin gereğine uygundur.

Madde 11. — Madde, 440 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin, üçüncü şahıslara ve ilgililere kolaylık sağlamak ve kanunda boşluk bırakmamak amacıyla tekrardır.

Madde 12. — İşletme bütçelerinin, faaliyet raporlarının, fiyat ve tarifelerin yatırım ve finansman işleriyle bilânço ve netice hesaplarının 12.3.1964 tarihli 440 sayılı Kanun hükümlerine göre yürütüleceği hususları, kolaylık birlik ve teselsülü muhafaza etmek amacıyla tasarıda yer almıştır. Yatırım finansman konularında 91 sayılı Kanun hükümlerinin de göz önünde tutulması gerektiğinden maddenin (a) fıkrasında bu husus açıklanmıştır. Maddenin (b) fıkrasında elektrik tarifelerinde maliyetin % 8 i kadar bir gelir gözetileceği, (c) fıkrasında ise Tek'in istikrazlarına Maliye Bakanlığının kefalet edebileceği belirtilmiştir.

Madde 13. — Hüküm, iktisadi kuruluşların yönetim ve temsilinde genellikle kabul edilmiş ve memleketimizin tatbikatında da başarılı olmuş bulunan mevcut düzenin tesbitinde ve teselsül ve birliği muhafaza amacıyla 440 sayılı Kanunun hükümlerinin tekrarıdır.

Madde 14. — Bu madde ile, yönetim kurulu üye sayısının, üyelerde aranan niteliklerin ve tâyin işlemlerinin tesbitinde, 440 sayılı Kanununun 8 nci maddesinin âmîr hükümleri çerçevesi içinde kalınarak ve aşağıdaki görüş ve ilkeler ışığında hüküm sevk edilmiştir.

A) Çeşitli ihtisaslara yer vermek amacıyla bünyede 3 görevlinin yönetim kuruluna katılması uygun görülmüştür.

B) 440 sayılı Kanuna göre, bünyeden Yönetim Kuruluna katılacak üyelerin bu kanunda belirtilmeleri gerektiğinden bunlar Genel Müdür ve Genel Müdür yardımcıları olarak tesbit edilmişlerdir.

Yönetim kuruluna bünyeden katılacak üyenin Genel Müdür ve yardımcılığı olarak tesbiti disiplin anlayışına ve hiyerarşik icaplara da uygun düşmektedir.

Madde 15. — 440 sayılı Kanunla Yönetim Kurulunun görev ve yetkilerinin bu kanunda ve tüzükte belirtilmesi öngörülmüş bulunduğundan görev ve yetkiler ayrıntılı bir şekilde belirtilmiştir.

Görev ve yetkilerin bu şekilde tesbit edilmiş olmasının tahdidi tazammun etmeyeceğini belirtmek üzere «başlıca» deyimine maddede yer verilmiştir.

Maddede, Yönetim Kurulunun görev ve yetkilerinden başlıcaları, kurulun, teşekkülün en yüksek seviyede yönetim ve karar organı olması anlayışına göre tesbit edilmiştir.

Görevlerin tesbitinde aşağıdaki esaslar göz önünde bulundurulmuştur.

1. Üst mercilerin kararıyla kesinleşecek teklif ve kararların Yönetim Kurulundan geçmesi, bu tip teklif veya kararların önemleri sebebiyle Yönetim Kurulundan geçmesi uygun görülmüştür. Bu sebepten şu fıkralar sevk edilmiştir.

1, 2, 4, 6, 7, 12, 13, 26, 27

2. Teşekkülü ilzam edecek tasarrufların Yönetim Kurulu kararıyla yapılması gereklidir. Bu sebepten şu fıkralar sevk edilmiştir.

9, 12, 18, 24

3. Teşekkül içi çalışma ve münasibelere taallük eden hususların Yönetim Kurulu kararıyla tesbiti,

İşletmecilikte esas olan çalışma birlik ve ahenginin sağlanması bakımından bu gibi hususların Yönetim Kurulu kararıyla tesbitinde fayda görülmüştür. Bu sebeple şu fıkralar sevk edilmiştir.

5, 11, 15, 25, 26, 27

4. Teşekkül faaliyetlerinin tanzim ve izlenmesi ile ilgili görevlerin Yönetim Kurulu tarafından yürütülmesi.

Teşekkül faaliyetlerinin, teşekkülün en yüksek derecede yönetim ve karar organı olan Yönetim Kurulu tarafından tanzim ve izlenmesi işletmecilik prensiplerinin gereğidir. Bu sebepten şu fıkralar sevk edilmiştir.

1, 3, 6, 8, 10, 11, 12, 13, 14

5. Mümkün olan hallerde, bu yetkilerin alt kademelere devredilebilmesi.

Yetkilerin alt kademeye devri modern işletme gereği olan ademimerkeziyet sisteminin sonucudur. Böylece, rutin hale gelen, serî halinde yapılan veya önemleri bakımından alt kademelere devrinde sakınca görülmiyen işler ile Yönetim Kurulunun işgal edilmesi önlenecek ve kurul zamanını teşekkülün anap problemlerine hasredebilecektir. Bu sebepten şu fıkralar sevk edilmiştir.

9, 23, 24, 29

Teşekkül 440 sayılı Kanuna tabi özerk bir kuruluş olmakla beraber köy elektrikleştirilmesi konusunda Yönetim Kurulu bu kanunun 5 ve 7 nci maddeleri hükümleri ile bağlıdır. Son cümle bu sebepten maddeye eklenmiştir.

Madde 16. — Madde Yönetim Kurulunun verilen sermayeyi kârlılık ve verimlilik prensiplerine uygun olarak kullanma ve değerlendirilmeden yükümlü ve aksine davranışlardan sorumlu olduğunu tesbite mâtuftur. Bu kıstas ticari alanda uygulanan kıstasa uygundur.

Madde 17. — Genel Müdürün atanmasıyla ilgili bu madde 440 sayılı Kanunun 10 ncu maddesine mütenazırdır.

Madde 18. — Genel Müdürün görev ve yetkilerinden başlıcaları modern organizasyon prensiplerine uygun olarak tesbit edilmiş, önem sıralarına göre 9 fıkroda toplanmıştır. Tahdidî bir tesbitin mahzuularını bertaraf etmek için maddeye «başlıca» kelimesi ilâve edilmiştir.

Madde 19. — Genel müdürün jerası olarak gereken gayret ve basireti göstermesi 440 sayılı Kanun esprisine ve ticari ve idari gereklere uygundur.

Madde 20. — Maddede, Genel Müdür yardımcılarının atanma şekli ve sayıları tesbit olunmuştur. Bu sayının tesbitinde işletmecilik esasları, teşekkül fonksiyonunun çeşitleri ve iş haemî göz önünde bulundurulmuştur.

Madde 21. — Genel Müdür yardımcılarının görev ve yetkilerinin Yönetim Kurulu tarafından düzenlenecek Yönetmelikte belirtilmesi, yardımcılarının Genel Müdürdan aldıkları direktife ve iş bölümüne göre hareket etmeleri işletmecilik esaslarına uygundur.

Madde 22. — Madde çok maksatlı hidro - elektrik projelerinin etüt, plânlama, kuruluna ve işletme işlerinde devamlı işbirliği yapılmasını ve koordinasyonun sağlanmasını gerçekleştirmek amacıyla konulmuştur.

Madde 23. — Bu madde ile işletme ve müesseselerin kuruluş ve çalışmaları, işbirliklerin yapılması konusunda 440 sayılı Kanuna atıfta bulunulmuştur. Maddenin metne dâhil edilmesi kanunda birlik, tecanüs ve teselsülü muhafaza etmek amacıyla edilmiştir.

Madde 24. — Müessese personelinin atanması ve işten çıkarılmasında müessese müdürü, yardımcısı ve yönetim komitesinde bulunanlar ile diğer personel fonksiyonlarının önemindeki farklılık dolayısıyla ayrı usullere tabi tutulmuşlardır. 440 sayılı Kanunda ayrıntılı hüküm bulunan hususlarda ayrı hüküm sevk etmek zait görüldüğünden sözü geçen kanuna atıfta yetinilmiştir.

Madde 25. — Madde teşekkülün müesseseleri üzerindeki tetkik, teftiş ve tahkik yetkisini nizamlamaktadır. 440 sayılı Kanuna göre müesseseler teşekküle bağlı bulduklarından, teşekkülün böyle bir yetkiye sahibolması tabiidir. Maddede, bakanlığın müesseseler üzerinde doğrudan doğruya bu çeşit bir yetkiye sahibolması özerklik prensibi ve hiyerarşik zaruretiler sebebiyle öngörülmüştür.

Ancak, müessesenin teşekkül yönetim kurulu kararıyla yürütülmüş işlemlerinin doğrudan doğruya bakanlıkça da tetkik, teftiş ve tahkik tabi tutulabilmesi özerklik prensibine aykırı olmadığı gibi hiyerarşi bakımından bir tecavüzü de tazammun etmemekte ve tetkik, teftiş ve tahkik müesseselerinin bir gereği bulunmaktadır.

Maddenin son fıkrası bu sebepten öngörülmüştür.

Madde 26. — (a) fıkrasında enterkonnekte sisteme bağlanan belediye, köy ve diğer hükmi şahısların yeniden üretim tesisi kuramayacakları; (b) fıkrasında tesisleri enterkonnekte sisteme bağlı olmıyanlara bakanlıkça elektrik üretim ve iletim tesislerini kurmak ve işletmek üzere ruhsat verileceği; (c) fıkrasında ise otoprodüktörlere elektrik üretim ve iletim tesisleri kurmak ve işletmek üzere bakanlıkça ruhsat verileceği derpiş edilmektedir.

Madde 27. — Madde, istiyen belediyelerin ve diğer âme hükmi şahıslarının dağıtım şebekelerini TEK'e devretmelerini sağlamak üzere konulmuştur.

Madde 28. — Madde, üretim, iletim ve dağıtım tesislerini kendileri kuran ve işleten belediyeler ve diğer âme hüviyetindeki hükmi şahısların bu tesislerini kurarken ve işletirken riayet edebilecekleri şartları göstermek üzere düzenlenmiştir.

Madde 29. — Madde, ödenmiyen enerji bedellerinin tahsilinde, teşekküle kolaylık sağlamak için öngörülmüştür. Benzer hükümler 3202, 4602 sayılı kanunlarda da mevcuttur.

Madde 30. — Madde çok maksatlı projelerde enerji maliyet hisselerinin tesbiti ile devir muamelelerine ait esasları belirtir bir yönetmelik hazırlanmak üzere düzenlenmiştir.

Madde 31. — Madde, teşekkülün gördüğü hizmetin özelliği bakımından öngörülmüştür.

Madde 32. — Madde, teşekkülün gördüğü hizmetin özelliği sebebiyle öngörülmüştür. Benzer hüküm 6186 sayılı Kanunda da mevcuttur.

Madde 33. — Madde, TEK tarafından elektrik işletmeleri devralman şehir ve kalbasalarda halka açık yerlerin ne şekilde aydınlatılacağını göstermek için düzenlenmiştir.

Madde 34. — Kadrolar bütçenin önemli kısımlarından biri olduğundan bütçenin hazırlanması ve tasdikine mütenazır bir hazırlama ve tasdik işlemi öngörülmüştür. Yönetim Kurulu kararıyla kesinleşecek kadroların, mevzuat hükümlerine göre üst mercülerin kararına bağlı olanlar dışındaki kadrolar olduğu madde metninde açıklanmıştır.

Madde 35. — İktisadi Devlet Teşekkülleri personeli 160 sayılı Kanun gereğince hazırlanacak olan Personel Kanununa tabi olacağından mevcut hukukî düzeni devam ettiren ve kurulacak yeni düzeni ve kapsıyabilecek genel bir hükümle yetinilmesi uygun görülmüştür.

Madde 36. — Madde DSİ tarafından yapılarak TEK'e devredilen elektrik tesislerinde 6200 sayılı Kanuna göre sağlanan gümrük muafiyetlerinin aynen devamını sağlamak amacıyla düzenlenmiştir.

Madde 37. — Madde, kaldırılan ve TEK hakkında uygulanmayan hükümleri göstermek bakımından öngörülmüştür.

Geçici madde 1. — Madde elektrik enerjisinin üretim, iletim ve dağıtım hizmetini tek elde toplamak için Etibanktan ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünden TEK'e devredilecek değerleri ve bunların devir şartlarını belirtmek bakımından düzenlenmiştir.

Geçici Madde 2. — Madde aynı amacı sağlamak için belediyeler ve iller Bankasından TEK'e devrolunacak üretim, iletim ve dağıtım tesislerini belirtmek ve bunların devir şartlarını göstermek için öngörülmüştür.

Geçici Madde 3. — Maddede tesisleri TEK'e devrolunan belediyelere ve iller Bankasına bu tesislerin bedellerinin ne şekilde ödeneceği belirtilmiştir. Hüküm bu sebepten öngörülmüştür.

Geçici Madde 4. — Madde geçici 1 ve 2 nci maddelere göre TEK'e devredilecek varlıkların tesbiti ve devir bilançosunun düzenlenmesi için kurul teşkili ve yönetmelik hazırlanmasıyla ilgili olarak düzenlenmiştir.

Geçici Madde 5. — Madde TEK'e geçecek personeli belirtmek bakımından öngörülmüştür. (a) fıkrasında belirtilen personel, hükmün yürürlüğe girmesi ile otomatik olarak TEK'e geçecek, (b) fıkrasındaki personel ise, mensuboldukları kuruluş ile TEK arasında varılacak anlaşma üzerine listelerinin TEK Yönetim Kurulunca onanması anında TEK'e geçecektir. Şüphesiz ki, TEK'e geçmek üzere tesbit olunan bu personel, mensuboldukları kuruluşta elektrik enerjisi ile ilgili hizmetlerde çalışan personel olacaktır.

Geçici Madde 6. — Madde, bu kanunun yayımlanmasından önce belediyelere ve diğer imtiyaz sahiplerine intikal etmiş olan imtiyaz, hak, veebe ve tesislerin hangi hallerde TEK'e geçeceğini belirtmek bakımından düzenlenmiştir.

Geçici Madde 7. — Madde elektrik imtiyazı mevcut bölgelerde imtiyaz sahibi tarafından karşılanmayan elektrik ihtiyacının Devlet adına TEK tarafından karşılanmasını sağlamak üzere düzenlenmiştir.

Geçici Madde 8. — Madde, teşekkülün müstesna tutulduğu vergi, resim, hare ve malî mükellefiyetleri göstermek bakımından öngörülmüştür.

Geçici Madde 9. — Teşekkülün hesap döneminin takvim yılı olduğu 11 nci maddede belirtilmiş, bulunduğundan, kanunun yılın ilk günü yürürlüğe girmemesi hali düşünülerek madde sevk olunmuştur.

Geçici Madde 10. — Madde, bu kanunun geçici 1 ve 2 nci maddeleri gereğince TEK'e devrolunacak varlıkları ilgilendiren dosya ve evrakın hangi süreler içinde TEK'e devrolunacağını göstermek için sevk olunmuştur. Geçici 1 nci maddedeki varlıklar kanunun yürürlüğe girmesi ile TEK'e geçeceklerinden bunlara ilişkin dosya ve evrakın da derhal TEK'e verilmesi gerekir.

Geçici Komisyonun raporu

Millet Meclisi
Geçici Komisyonu
Esas No. : 1/154
Karar No. : 2

15 . 4 . 1970

Millet Meclisi Başkanlığına

4 . 2 . 1970 tarihinde 1/154 esas numarası ile komisyonumuza havale edilmiş bulunan Türkiye Elektrik Kurumu (TEK) Kanun tasarısı Komisyonumuzun 4 . 3 . 1970 - 30 . 3 . 1970 - 1 . 4 . 1970 ve 7 . 4 . 1970 tarihlerindeki toplantılarında müzakerelere konu olmuştur.

İlgili bütün kuruluşların temsilcilerinin de iştirak ettikleri bu müzakereler neticesinde kanuna ait tasarı bâzı değişiklikler yapılmak suretiyle komisyonumuzca ilişkide sunulan şekliyle kabul edilmiştir.

Türkiye'nin enerji problemine istikamet verecek ve dolayısıyla kalkınmamızı süratlendirecek büyük bir kuruluş olarak yaratılmak istenen (TEK) 'in aksaksız kurulmasına ve işlemesine hizmet eder gayesiyle; gerek tasarı maddelerinde yapılan değişiklik gerekçelerinin bâzıları ve gerekse bâzı mevcut maddelerin aynen muhafazası sırasında madde gerekçelerine ait serd edilen fikirler ve neticede komisyonda meydana gelen fikir ve anlayış birliğinin kısaca aşağıda arz etmekte fayda mülâhaza edilmiştir.

Maddelerin açıklanması :

Madde 2 nin (c) fıkrasında cümlelerin noksanlığını gidermek için «teşekkül işletmesi» deyimini Türkiye, cümlesi eklenmiştir.

(h) fıkrasındaki «otoprodüktör» deyiminin biraz daha geniş anlaşılması icabettiği, bölge yatılı okulları, Devlet Üretme Çiftlikleri gibi kuruluşların otoprodüktör gibi mütalâa edilmeleri hususunda görüş birliği doğmuştur.

Madde 3. — (e) fıkrasının genişletilerek değiştirilmesi, Türkiye'de yeni yeni başlayan fakat büyük bir gelişme kaydeden Köy Elektrifikasyonuna, (TEK) kuruluşu içinde hususi bir ehemmiyet kazandırabilmek, köyün ve Köy Elektrifikasyonunun hususiyetleri icabı, umumî plânlamanın dışında kısmî plânlama etüt, proje ve yapım işlerini daha rasyonel ve çabuk yürütebilmek için, halen kurulu teşkilât hüviyetinde ayrı bir ünite marifetiyle yönetilmesinde pek çok faydalar bulunacağı görüşü ve kanaatinden doğmuştur.

Bu maddenin (f) ve (h) fıkralarının tasarıdaki gerekçesi fıkralara aykırı düşmektedir. Bu sebeple fıkra gerekçesinde aşağıdaki değişikliklerin yapılması uygun görülmüştür.

«TEK, ayrıca tesislerin kurulması ve işletilmesi için lüzumlu elektrik makina, cihaz ve malzemeleri üzerinde etüt ve araştırmalar yapacak; ve özel kuruluşlarla Devlet teşekküllerinin imkânlarını göz önüne almak suretiyle lüzumu halinde bunları memleket içinde imal edebilecekler.»

Madde 9 da sermaye 20 milyona çıkartılmış bunda da, halen TEK'e devredilecek tesislerin bedelini 5 milyarın üstünde, inşa halindekielerin de 5 milyardan fazla olduğu gerçeği ifadesini bulmuş ayrıca her sene % 13 artma hızı göstermesi icabeden elektrik enerjisinin 5 - 6 sene sonra sermayenin iki misline çıkmasını gerektireceği esbabı mucıbesi rol oynamıştır.

Bu maddeye eklenen (d) fıkrası ise, DSİ tarafından inşa edilip de bilâhara TEK'e devredilen enerji barajlarının bedellerini kapsamaktadır ki, bu kabûl tesislerin TEK'in sermayesi meyanında düşünülmemesi bahis mevzuu olamaz.

Madde 12 nin (b) fıkrasında yapılan değişiklik TEK'in Türkiye elektrifikasyonunun fazla Hazine yardımına ihtiyaç kalmadan ve kalkınma plânlarında öngörülen yılda % 13 oranındaki bir artışı sağlayabilmek için uygun mütalâa edilmiştir.

Madde 27 nin müzakeresinde, belediyelerin kendi sınırları içine mücavir bölgelerinde girebileceği ayrıca metropoliten belediyeler kavramının doğması halinde bu sınır ifadesinin bütün metropolitene giren belediyeleri kapsıyacağı kanaatinde birleşildi.

Madde 28 de yapılan değişiklik, Türkiye’de sanayileşmeyi yaymak sanayinin istemiş olduğu enerjinin sağlanması konusunda formalite güçlüklerini ve anlayış farklarını giderme gayesine mâ-tuf bulunmakta ve bilhassa belediyelere şu veya bu sebeple sanayiciye enerji vermekte müşkü-lât gösterilmesini önleyici müeyyideyi ifade etmektedir.

Geçici madde 7 deki değişiklik imtiyaz sahiplerinin en kârlı yatırımları yapıp daha az kârlı yer-leri ihmale sevk edecek bir tutumdan alıkoyunak gayesiyle yerini bulmuştur.

Tasarı yapılan bu değişikliklerle kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmesi dileęiyle Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Geçici Komisyon Başkanı	Sözeü	Kâtip	
Zonguldak	Kastamonu	Tokat	Afyon Karahisar
<i>Cahit Karakaş</i>	<i>Orhan Deniz</i>	<i>Reşit Önder</i>	<i>Kâzım Uysal</i>
Amasya	Aydın	Bursa	Denizli
<i>Salâh Aygün</i>	Söz hakkım mahfuzdur <i>Mehmet Çelik</i>	Söz hakkım mahfuzdur <i>Ahmet Türkel</i>	<i>M. Emin Durul</i>
İçel	İstanbul	Konya	Maras
<i>Turhan Özgüner</i>	Söz hakkım bakîdir <i>Lebit Yurdoęlu</i>	<i>Sezai Ergun</i>	<i>Nejat Çuhadar</i>
Muęla	Nevşehir	Rize	Sakarya
Söz hakkım mahfuz <i>Muallâ Akarca</i>	<i>Esat Kıraıhoğlu</i>	<i>Erol Yılmaz Akçal</i>	Söz hakkım mahfuzdur <i>Turgut Boztepe</i>
	Sinop	Zonguldak	
	<i>Hilmi Biçer</i>	<i>Ahmet Nihat Akın</i>	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Elektrik Kurumu Kanun tasarısı

BÖLÜM - I

Genel hükümler

Hukukî bünye

MADDE 1. — Bu kanunla, Türkiye Elektrik Kurumu adına, tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesi ile sınırlı bir İktisadi Devlet Teşekkülü kurulmuştur. Teşekkül, bu kanunla 440 sayılı Kanuna ve sözü geçen kanunlar hükümleri saklı olmak üzere özel hukuk hükümlerine tabidir. Merkezi (Ankara'dadır. İlgili olduğu Bakanlık Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığdır.

Tarifler

MADDE 2. — Bu Kanunda geçen :

- a) «Teşekkül» deyimi Türkiye Elektrik Kurumu (Kısaltılmış adı TEK)
- b) «Müessese» deyimi Türkiye Elektrik Kurumuna bağlı ve tüzel kişiliğe sahip işletme veya işletmeler grubunu,
- c) «Teşekkül işletmesi» deyimi Türkiye Elektrik Kurumu tüzel kişiliğine izafeten çalışan elektrik üretim, iletim, dağıtım ve satış ünitelerini,
- d) «Müessese işletmesi» deyimi müesseseler tüzel kişiliklerine izafeten çalışan elektrik üretim, iletim, dağıtım ve satış ünitelerini,
- e) «İştirak» deyimi sermayesinin yarısından fazlası genel ve katma bütçeli idarelerle İktisadi Devlet Teşekkülleri dışındaki ortaklara ait ve özel hukuk hükümlerine göre kurulan ortaklıklardaki TEK'in payını,
- f) «Bakanlık» deyimi 1 nci madde uyarınca Türkiye Elektrik Kurumunun ilgili olduğu Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,
- g) «Enterkonnekte» deyimi memleketin tamamının veya bir kısmının yük merkezlerini ve elektrik üretim santral veya santrallerini bağlayan yüksek gerilim sistemini,
- h) «Otoprodüktör» deyimi kendi faaliyet konusunun elektrik ihtiyaçlarını karşılamak için üretim tesisleri kurup elektrik üreten gerçek ve tüzel kişileri,

GEÇİCİ KOMİSYONUN DEĞİŞTİRİŞİ

Türkiye Elektrik Kurumu Kanunu

BÖLÜM - I

Genel hükümler

Hukukî bünye

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi ay-nen kabul edilmiştir.

Tarifler

MADDE 2. — Bu kanunda geçen :

- a) «Teşekkül» deyimi Türkiye Elektrik Kurumunu (Kısaltılmış adı TEK)
- b) «Müessese» deyimi Türkiye Elektrik Kurumuna bağlı ve tüzel kişiliği sahip işletme veya işletmeler grubunu,
- c) «Teşekkül işletmesi» deyimi Türkiye Elektrik Kurumu tüzel kişiliğine izafeten çalışan elektrik üretim, iletim, dağıtım ve satış ünitelerini,
- d) «Müessese işletmesi» deyimi müesseseler tüzel kişiliklerine izafeten çalışan elektrik üretim, iletim, dağıtım ve satış ünitelerini,
- e) «İştirak» deyimi sermayesinin yarısından fazlası genel ve katma bütçeli idarelerle İktisadi Devlet Teşekkülleri dışındaki ortaklara ait ve özel hukuk hükümlerine göre kurulan ortaklıklardaki TEK'in payını,
- f) «Bakanlık» deyimi 1 nci madde uyarınca Türkiye Elektrik Kurumunun ilgili olduğu Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,
- g) «Enterkonnekte» deyimi memleketin tamamının veya bir kısmının yük merkezlerini ve elektrik üretim santral veya santrallerini bağlayan yüksek gerilim sistemini,
- h) «Otoprodüktör» deyimi kendi faaliyet konusunun elektrik ihtiyaçlarını karşılamak için üretim tesisleri kurup elektrik üreten gerçek ve tüzel kişileri,

(Hükümetin teklifi)

- i) «Köy» deyimi, Köy Kanununun uygulandığı yerleri,
k) «Tesis» deyimi;
1. Elektrik üretim, iletim ve dağıtım maksadiyle kurulan taşınır ve taşınmaz malların tümünü veya bir kısmını,
2. Elektrik üretim, iletim ve dağıtım ile ilgili her türlü makina, cihaz ve malzeme yapan fabrika veya atelyeleri,
ifade eder.

BÖLÜM - II

Faaliyet konuları ve amaç

Faaliyet konuları

MADDE 3. — TEK'in faaliyet konuları aşağıda gösterilmiştir :

Bu kanunda yazılı istisnalar dışında tekeli altında olmak üzere yurdun ihtiyacı bulunan elektriğin üretim, iletim, dağıtım ve ticaretini yapmak. Bu amaçla,

a) 30 . 9 . 1969 tarih ve 91 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak üzere Türkiye'nin genel elektrikleştirme plân ve programlarını hazırlamak,

b) Elektriğin üretim, iletim, dağıtım ve ticareti için (su kaynaklarından elektrik üretimi konusunda etüt, plânlama ve inşaat projesi hazırlama ve bu projelerin inşası hariç) gereken her türlü etüt ve projeler ile inşaat ve tesisleri yapmak, yaptırmak, istatistik bilgilerini toplamak,

c) Tesisler işletmek ve bunların kurulması ve işletilmesiyle ilgili her türlü maddeleri tedarik etmek,

d) Sadece kendi yapım, bakım ve onarım ihtiyacı için gerekli tesis ve makinaları bulundurmak, bu maksatla kurulmuş tesis ve makinaların artık kapasitelerini değerlendirmek,

e) Köy elektrikleştirilmesini yapmak ve köy elektrikleştirme fonunu yönetmek,

f) Tesislerin kurulması ve işletilmesi için lüzumlu elektrik makina, cihaz ve malzemesi üzerinde etüt ve araştırma yapmak ve özel ve diğer Devlet teşekküllerinin imkânlarını göz önüne almak suretiyle, lüzumu halinde bunları memleket içinde imal etmek,

(Geçici Komisyonun değiştirisi)

- i) «Köy» deyimi, Köy Kanununun uygulandığı yerleri,
k) «Tesis» deyimi;
1. Elektrik üretim, iletim ve dağıtım maksadiyle kurulan taşınır ve taşınmaz malların tümünü veya bir kısmını,
2. Elektrik üretim, iletim ve dağıtım ile ilgili her türlü makina, cihaz ve malzeme yapan fabrika veya atelyeleri,
ifade eder.

BÖLÜM - II

Faaliyet konuları ve amaç

Faaliyet konuları

MADDE 3. — TEK'in faaliyet konuları aşağıda gösterilmiştir.

Bu kanunda yazılı istisnalar dışında tekeli altında olmak üzere yurdun ihtiyacı bulunan elektriğin üretim, iletim, dağıtım ve ticaretini yapmak. Bu amaçla,

a) 30 . 9 . 1960 tarih ve 91 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak üzere Türkiye'nin genel elektrikleştirme plân ve programlarını hazırlamak,

b) Elektriğin üretim, iletim, dağıtım ve ticareti için (Su kaynaklarından elektrik üretimi konusunda etüt, plânlama ve inşaat projesi hazırlama ve bu projelerin inşası hariç) gereken her türlü etüt ve projeler ile inşaat ve tesisleri yapmak, yaptırmak, istatistik bilgilerini toplamak,

c) Tesisler işletmek ve bunların kurulması ve işletilmesiyle ilgili her türlü maddeleri tedarik etmek,

d) Sadece kendi yapım, bakım ve onarım ihtiyacı için gerekli tesis ve makinaları bulundurmak, bu maksatla kurulmuş tesis ve makinaların artık kapasitelerini değerlendirmek,

e) Köy elektrikleştirilmesini özel bir teşkilât kurmak suretiyle yapmak ve köy elektrikleştirme fonunu yönetmek,

f) Tesislerin kurulması ve işletilmesi için lüzumlu elektrik makina cihaz ve malzemesi üzerinde etüt ve araştırma yapmak ve özel ve diğer Devlet teşekküllerinin imkânlarını göz önüne almak suretiyle, lüzumu halinde bunları memleket içinde imal etmek,

(Hükümetin teklifi)

- g) Kendi ihtiyacı için her türlü aynı haklar dâhil gayrimenkul mallara tasarruf etmek,
h) Yukardaki faaliyetlerle ilgili olmak üzere iştiraklerde bulunmak,

Köy elektrikleştirilmesi işleri

MADDE 4. — Köy elektrikleştirilmesi aşğıdaki kaynaklardan sağlanan ve ayrı bir hesapta tutulan köy elektrikleştirme fonu ile karşılanır. Bu fon, köy veya köyler grupuna elektrik verebilmek için kurulmuş veya kurulacak iletim şebekesi üzerindeki ayırım noktasından sonraki tesislerde kullanılır.

- a) Devletçe her yıl köy elektrikleştirilmesi için ayrılmış TEK'e verilecek ödenekler,
b) Köylerin elektrik tesislerine ait ilk keşif bedeli tutarının en az % 25 oranında peşinen ödiyecekleri paralar,
c) Elektrik tesis maliyetlerinin bakıyeleri için tarife yolu ile köylerden 30 senede faizsiz geri alınacak meblâğlar,
d) Köy elektrikleştirilmesi amacı ile temin edilen krediler ve yapılan hibeler.

(Bu fonundan yapılacak tahsisler, fonun yürütülmesi, muhasebesi ve kontrolü teşekkülün ilgili olduğu Bakanlık, Maliye, İçişleri ve Köy İşleri Bakanlıklarınca birlikte hazırlanacak bir yönetmelikle tesbit edilir.

TEK'in imkânları ile yapılan köy elektrik işleri

MADDE 5. — TEK ekonomik gelişmesi bakımından kârlılık mülâhaza ettiği köylerde elektrikleştirmeyi bizzat kendi malî imkânlarıyla yapar. Bu gibi köylerde köy elektrikleştirilmesine ait fondan hiçbir ayırım yapılmaz.

Köy elektrikleştirilmesi proje masraflarının karşılanması

MADDE 6. — Köy elektrikleştirilmesi işlerine ait etüt, plân ve projeler hususunda yapılacak bütün masrafları karşılamak üzere, Devlet Bütçesinden ayrılan madde 4. - (a) daki ödeneğin % 7 si nisbetinde bir ödenek TEK tarafından munhasıran etüt ve proje işlerine sarf edilir. Ve bu masraflar köy elektrik tesislerinin maliyetine intikal ettirilmez.

(Geçici Komisyonun değişikliği)

- g) Kendi ihtiyacı için her türlü aynı haklar dâhil gayrimenkul mallara tasarruf etmek,
h) Yukardaki faaliyetlerle ilgili olmak üzere iştiraklerde bulunmak,

Köy elektrikleştirilmesi işleri

MADDE 4. — Tasarımın 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tek'in imkânları ile yapılan köy elektrik işleri

MADDE 5. — Tasarımın 5 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

Köy elektrikleştirilmesi proje masraflarının karşılanması

MADDE 6. — Tasarımın 6 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Köy elektrikleştirilmesi işleri tüzüğü

MADDE 7. — Köy elektrikleştirilmesi işlerinde, Bakanlıklararası ilişkiler ve koordinasyon; mevcut tesislerin genişletilmesi, köylerde abonelere uygulanacak tarife esasları ve köy elektrikleştirilmesini ilgilendiren diğer hususlar ve öncelikler bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren en çok 1 yıl içinde İçişleri, Maliye, Enerji ve Tabii Kaynaklar ve Köy İşleri bakanlıklarınca müştereken hazırlanarak yürürlüğe konulacak bir tüzük ile düzenlenir.

MADDE 8. — Köy elektrik tesislerinin proje ve inşaatı, genel şartnamelerine uygun olarak TEK tarafından yapılacaktır.

Madde 4 uyarınca finanse edilen köy elektrik tesisleri, köy idaresi tarafından işletilecek ve TEK'in teknik kontrolüne tabi olacaktır.

BÖLÜM - III

Malî Hükümler

Sermaye

MADDE 9. — TEK'in kuruluş sermayesi 10 milyar liradır. Sermayenin tamamı Devlete aittir.

Bu sermaye aşağıda gösterilen kaynaklardan sağlanır:

- a) Bu kanunun geçici 1 ve 2 nci maddeleri gereğince teşekküle devredilen net sermaye,
- b) Genel Bütçeden sermayeye mahsuben yapılacak ödemeler,
- c) Yıllık kârlardan bu kanunun 6 ve 10 ncu maddeleri ve diğer kanunlar uyarınca ayrımlar yapıldıktan sonra kalacak bakiyeler.

Kârın dağıtımı ve yedek akçeler,

MADDE 10. — Yıllık kârdan ödenmiş sermayenin % 20 ine ulaşmaya kadar % 5 genel ve yedek akçe ve 440 sayılı Kanunun 30 ncu maddesi gereğince ikramiye payı ayrıldıktan sonra kalanın % 10 u nominal sermayenin % 10 na varmaya kadar olağanüstü yedek akçe olarak ayrılır. Müesseseler kârlarından

(Geçici Komisyonun değişikliği)

Köy elektrikleştirilmesi işleri Tüzüğü

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Tasarının 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM - III

Malî hükümler

Sermaye

MADDE 9. — TEK'in kuruluş sermayesi 20 milyar liradır. Sermayenin tamamı Devlete aittir.

Bu sermaye aşağıda gösterilen kaynaklardan sağlanır :

- a) Bu kanunun geçici 1 ve 2 nci maddeleri gereğince teşekküle devredilen net sermaye,
- b) Genel bütçeden sermayeye mahsuben yapılacak ödemeler,
- c) Yıllık kârlardan bu kanunun 6 nci ve 10 ncu maddeleri ve diğer kanunlar uyarınca ayrımlar yapıldıktan sonra kalacak bakiyeler,
- d) 30 ncu madde gereğince devredilecek tesislerin maliyet bedelleri.

Kârın dağıtımı ve yedek akçeler

MADDE 10. — Tasarının 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

da yukarıdaki şekilde ayırımlar yapılır. Yukarıdaki ayırımlar yapıldıktan sonra kalan kâr müesseselerde teşekküle, teşekkülde ise sermayenin tümü ödendikten sonra Hazineye verilir.

Yıllık kârlar üzerinde 468 sayılı Kanun geçince T. B. M. Meclisince yapılacak denetim sonucu Resmî Gazetede yayınlanıncaya kadar her hangi bir tasarrufta bulunulamaz. Ancak yıllık programlar uyarınca TEK sisteminin gelişmesini sağlamak üzere TEK'in sermayesi tamamen ödendikten ve gerekli yedek akçeler tamamen ayrıldıktan sonra, TEK ve müesseselerinin kalan kârları, Hazinece TEK'e borç olarak bırakılır. Bu suretle TEK'e verilen borç mümkün olan en kısa zamanda kanuni yollarla artırılan sermayeye mahsubedilir. Bundan sonra artan kârlar Hazineye devrolunur. Özel kanunlarında ödeme zamanı belli edilen hallerde bu ödemeler, henüz tasvibedilmemiş, bilançolara göre geçici olarak yapılır ve tasvibedilen bilançoların Resmî Gazetede yayınlanmasından sonra gereken düzeltme yapılır. Bu düzeltmeden dolayı her hangi bir zam, ceza uygulanmaz.

Hesap dönemi

MADDE 11. — TEK'in hesap dönemi takvim yılıdır.

Diğer malî konular

MADDE 12. a) İşletme bütçeleri, faaliyet raporları, fiyat ve tarifeler, yatırım ve finansman işleri, bilanço ve netice hesapları, 12.3.1964 tarihli 440 ve 441 sayılı kanunlara göre yürütülür. Yatırım ve finansman programlarında 30 . 9 . 1960 tarih ve 91 sayılı Kanun uygulanır.

b) Elektrik fiyat ve tarifeleri elektrik maliyetinin % 8'nden az olmamak üzere bir gelir gözetmek suretiyle hazırlanır.

c) TEK'in yapacağı her türlü istikraza Maliye Bakanlığı kefalete yetkilidir.

(Geçici Komisyonun değişikliği)

Hesap dönemi

MADDE 11. — Tasarının 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Diğer malî konular

MADDE 12. — a) İşletme bütçeleri, faaliyet raporları, fiyat ve tarifeler, yatırım ve finansman işleri, bilanço ve netice hesapları, 12 . 3 . 1964 tarihli 440 ve 441 sayılı kanunlara göre yürütülür. Yatırım ve finansman programlarında 30 . 9 . 1960 tarih ve 91 sayılı Kanun uygulanır.

b) Elektrik fiyat ve tarifeleri bütün işletme ve idare giderleri ile her türlü vergileri karşılandıktan sonra net sabit kıymetler üzerinden % 8'nden az olmamak üzere bir gelir gözetmek suretiyle hazırlanır.

c) TEK'in yapacağı her türlü istikraza Maliye Bakanlığı kefalete yetkilidir.

(Hükümetin teklifi)

BÖLÜM - IV

Yönetim

Yönetme ve temsil

MADDE 13. — TEK, bu kanun ile diğer mevzuat hükümleri ve Yönetim Kurulu kararları uyarınca Genel Müdür tarafından yönetilir. Teşekkülü, idare ve kaza mercilerinde ve üçüneü şahıslara karşı genel müdür temsil eder. Genel Müdür, temsil yetkisini genel hükümlere göre devredebilir.

Yönetim Kurulu

Kuruluş

MADDE 14. — TEK'in Yönetim Kurulu :

- a) Genel müdürle teşekkülün genel müdür yardımcılarında ilgili Bakanca belirtilecek birisi,
- b) Maliye Bakanlığının inhasıyla Bakanlar Kurulu tarafından atanan bir üye,
- c) Bakanlığın inhasıyla Bakanlar Kurulu tarafından atanan bir üye, olmak üzere dört kişiden müteşekkildir. Yönetim Kurulunun başkanı genel müdürdür.

Kurul başkan ve üyelerinin nitelikleri hakkında 440 sayılı Kanun ve tüzüğü hükümleri uygulanır.

Genel müdür dâhil, teşekkül bünyesinden Yönetim Kuruluna katılacaklarla, bakanlıkça inha edilecek üyenin, teşekkülün faaliyet konularıyla ilgili çeşitli ihtisas kollarının gerektirdiği bilgi ve tecrübeye sahip kimselerin bir kurulda toplanması esas ve ilkesine göre inhası, Maliye Bakanlığınca inha olunacak üyenin ise, teşekküle tahsis olunan sermayenin en verimli şekilde işletilmesini sağlayacak malî, iktisadi bilgi ve tecrübelere sahip bulunması şarttır.

Genel müdürle teşekkül bünyesinden Yönetim Kuruluna katılacak üye tâyinlerindeki usule göre değiştirilebilirler. Bunların dışında kalan üyelerin hizmet süreleri 3 yıl olup sürelerini dolduranlar tekrar atanabilirler. Niteliklerini yitirenler atanmalarındaki usule göre bu süre dolmadan da değiştirilirler. Bunların yerlerine getirilenler değiştirilen üyenin süresini tamamlarlar.

(Geçici Komisyonun değişikliği)

BÖLÜM - IV

Yönetim

Yönetim ve temsil

MADDE 13. — Tasarımın 13 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yönetim Kurulu

Kuruluş

MADDE 14. — Tasarımın 14 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Yönetim Kurulunun görev ve yetkileri

MADDE 15. — TEK'in en yüksek seviyede yönetme ve karar alma organı olan Yönetim Kurulunun başlıca görev ve yetkileri şunlardır :

1. Kalkınma Plânına ve yıllık programlarına uygun olarak genel müdürlükçe hazırlanacak uzun vâdeli ve yıllık yatırım ve finansman programlarını karara bağlamak,

2. Bakanlığın onaylamasına sunulacak tamamlama yatırımları hakkında teklifte bulunmak,

3. İdame ve yenileme yatırımları hakkında karar vermek,

4. Yatırım ve finansman programlarında yıl içinde yapılacak değişiklikleri incelemek, gerekli kararları alarak ilgili mercilere teklifte bulunmak,

5. Teşekkül ve müesseselerinin işletme bütçe ve kadrolarını aynen veya değiştirerek onaylamak, ihtiyaç halinde yıl içinde gerekli değişiklikleri yapmak,

6. Teşekkül ve müesseselere ait bilâncolarla netice hesaplarını tasvibederek ilgili mercilerin onayına sunmak, yıllık ve uzun vâdeli çalışma programlarına uygun olarak faaliyet raporlarını düzenlemek,

7. Bu kanun ve genel hükümlere göre ayrılması gerekli ihtiyat ve karşılık (provizyon) miktarları ile kârın tahsis yerlerini tesbit etmek ve teklifte bulunmak,

8. Genel Müdürlük tarafından sunulacak 3 aylık faaliyet raporlarını ve burada teşekkül ve müesseselerinin o devreye ait malî vaziyetini gösteren mizan, cetvel, teşekkülle ilgili olarak düzenlenen diğer rapor, belge ve istatistik gibi verileri inceliyerek icabında Genel Müdürlüğe gerekli direktifleri vermek,

9. Teşekkülün borçlanması için vâkı olacak teklifleri inceliyerek borçlanma şartlarını ve limitini tesbit edip Genel Müdürlüğe yetki vermek,

10. Teşekküle bağlı müesseselerin kurulması hususunda karar vermek, statülerini tesbit etmek ve gerekli hallerde değiştirmek,

11. A) Müesseselerin yönetim komitelerine alınan kararlardan 440 sayılı Kanunla özel kanunlar ve tüzük hükümlerine göre Yönetim

(Geçici Komisyonun değiştirisi)

Yönetim Kurulunun görev ve yetkileri

MADDE 15. — TEK'in en yüksek seviyede yönetme ve karar alma organı olan Yönetim Kurulunun başlıca görev ve yetkileri şunlardır :

1. Kalkınma Plânına ve yıllık programlarına uygun olarak genel müdürlükçe hazırlanacak uzun vâdeli ve yıllık yatırım ve finansman programlarını karara bağlamak,

2. Bakanlığın onaylanmasına sunulacak tamamlama yatırımları hakkında teklifte bulunmak,

3. İdame ve yenileme yatırımları hakkında karar vermek,

4. Yatırım ve finansman programlarında yıl içinde yapılacak değişiklikleri incelemek, gerekli kararları alarak ilgili mercilere teklifte bulunmak,

5. Teşekkül ve müesseselerinin işletme, bütçe ve kadrolarını aynen veya değiştirerek onaylamak, ihtiyaç halinde yıl içinde gerekli değişiklikleri yapmak,

6. Teşekkül ve müesseselere ait bilâncolarla netice hesaplarını tasvibederek ilgili mercilerin onayına sunmak, yıllık ve uzun vâdeli çalışma programlarına uygun olarak faaliyet raporlarını düzenlemek,

7. Bu kanun ve genel hükümlere göre ayrılması gerekli ihtiyat ve karşılık (Provizyon) miktarları ile kârın tahsis yerlerini tesbit etmek ve teklifte bulunmak,

8. Genel Müdürlük tarafından sunulacak 3 aylık faaliyet raporlarını ve burada teşekkül ve müesseselerinin o devreye ait malî vaziyetini gösteren mizan, cetvel, teşekkülle ilgili olarak düzenlenen diğer rapor, belge ve istatistik gibi verileri inceliyerek icabında Genel Müdürlüğe gerekli direktifleri vermek,

9. Teşekkülün borçlanması için vâkı olacak teklifleri inceliyerek borçlanma şartlarını ve limitini tesbit edip Genel Müdürlüğe yetki vermek,

10. Teşekküle bağlı müesseselerin kurulması hususunda karar vermek, statülerini tesbit etmek ve gerekli hallerde değiştirmek,

11. A) Müesseselerin yönetim komitelerince alınan kararlardan 440 sayılı Kanunla özel

(Hükümetin teklifi)

Kurulu kararını gerektiren konularla ilgili olanları inceleyerek karar vermek,

B) 440 sayılı Kanun ve tüzüğü uyarınca, Yönetim Kurulu onayı alınması gerekmeyen konularla ilgili olarak müesseseler yönetim komitelerince alınmış kararlardan mevzuat ve Yönetim Kurulu prensip kararlarına uygun olmayanlar üzerinde Genel Müdürlükçe yapılacak teklifler dolayısıyla, inceleme yaparak, gerekirse kararı iptal etmek,

12. İştirakler yapılması, icabında devir veya tasfiyesi hususunda Bakanlık yolu ile Bakanlar Kuruluna teklifte bulunmak.

13. Teşekkül ve müesseselerin faaliyet konularına giren yeni teşebbüsler üzerinde incelemelerde bulunmak, kuruluş halindeki işletmelerin idare tarzlarını ve çalışma esaslarını tesbit etmek, bütçe ve kadrolarını onaylamak, bunlarla ilgili yatırım faaliyetlerini izlemek; bu 440 sayılı Kanunda belirtilen amaca ulaşacak şekilde çalışma imkânını kaybeden ve çalışmalarını teşekkül veya müessesenin anafaliyet konuları bakımından zorunlu olmayan işletmelerin kapatılmasına karar vermek, elden çıkarılması gereken işletmeler hakkında Bakanlık yolu ile Bakanlar Kuruluna teklifte bulunmak,

14. Yurt içinde şube açma ve kapamaya karar vermek ve bunların faaliyet sınırları ile yetki ve çalışma esaslarını tesbit etmek,

15. 440 sayılı Kanunun 25 nci maddesi gereğince Genel Müdürlükçe hazırlanacak personel yönetmeliğini inceleyerek Bakanlığın tasvibine sunmak, teşekküle müessese ve işletmeler personelinin görev, sorumluluk ve yetki sınırlarını belirten çalışma esasları yönetmeliği ile diğer yönetmelikleri inceleyip onaylamak,

16. Teşekkül ve müesseselerin işleri icabı gayrimenkuller üzerinde aynî haklar tesisi, kaldırılması veya değiştirilmesi mahiyetindeki tasarruflar hakkında karar vermek,

17. 440 sayılı Kanunun 24 nci maddesinin 2 nci fıkrası saklı kalmak üzere teşekkülün ve müesseselerin mal ve hizmet fiyatlarını tesbit etmek,

18. — Teşekkülün ihtilâflı işlerini teşekkül ve müesseseler için menfaat mülâhaza edildiği takdirde sulh ve tahkim yoluyla hallet-

(Geçici Komisyonun değişikliği)

kanunlar ve tüzük hükümlerine göre yönetim kurulu kararını gerektiren konularla ilgili olanları inceleyerek karar vermek,

B) 440 sayılı Kanun ve Tüzüğü uyarınca, Yönetim Kurulu onayı alınması gerekmeyen konularla ilgili olarak müesseseler Yönetim Komitelerince alınmış kararlardan mevzuat ve Yönetim Kurulu prensip kararlarına uygun olmayanlar üzerinde Genel Müdürlükçe yapılacak teklifler dolayısıyla, inceleme yaparak, gerekirse kararı, iptal etmek,

12. İştirakler yapılması, icabında devir veya tasfiyesi hususunda Bakanlık yoluyla Bakanlar Kuruluna teklifte bulunmak,

13. Teşekkül ve müesseselerin faaliyet konularına giren yeni teşebbüsler üzerinde incelemelerde bulunmak, kuruluş halindeki işletmelerin idare tarzlarını ve çalışma esaslarını tesbit etmek, bütçe ve kadrolarını onaylamak, bunlarla ilgili yatırım faaliyetlerini izlemek; 440 sayılı Kanunda belirtilen amaca ulaşacak şekilde çalışma imkânını kaybeden ve çalışmalarını teşekkül veya müessesenin anafaliyet konuları bakımından zorunlu olmayan işletmelerin kapatılmasına karar vermek, elden çıkarılması gereken işletmeler hakkında Bakanlık yoluyla Bakanlar Kuruluna teklifte bulunmak,

14. Yurt içinde şube açmak ve kapamaya karar vermek ve bunların faaliyet sınırları ile yetki ve çalışma esaslarını tesbit etmek,

15. 440 sayılı Kanunun 25 nci maddesi gereğince Genel Müdürlükçe hazırlanacak Personel Yönetmeliğini inceleyerek Bakanlığın tasvibine sunmak, teşekküle müessese ve işletmeler personelinin görev, sorumluluk ve yetki sınırlarını belirten çalışma esasları yönetmeliği ile diğer yönetmelikleri inceleyip onaylamak,

16. Teşekkül ve müesseselerin işleri icabı gayrimenkuller üzerinde aynî haklar tesisi, kaldırılması veya değiştirilmesi mahiyetindeki tasarruflar hakkında karar vermek,

17. 440 sayılı Kanunun 24 nci maddesinin 2 nci fıkrası saklı kalmak üzere teşekkülün ve müesseselerin mal ve hizmet fiyatlarını tesbit etmek,

18. Teşekkülün ihtilâflı işlerini teşekkül ve müesseseler için menfaat mülâhaza edildiği takdirde sulh ve tahkim yoluyla halletmek, dâva-

(Hükümetin teklifi)

mek, dâvadan vazgeçmek, dâvayı takip veya temyiz etmemek hususunda karar vermek,

19. — Tahsili mümkün olmıyan alacakların silinmesine karar vermek,

20. — Teşekkül ve müesseselerin alım, satım ve ihale işlerinin tabi olacağı genel prensipleri ve çeşitli kademelerce kullanılabilcek yetki limitlerini tesbit etmek,

21. — Teşekkül genel giderlerinden teşekküle ve müesseselerin her birine düşen hisselerin dağıtım esaslarını tesbit etmek,

22. — Teşekkül ve müesseselerin ürettikleri mal ve hizmetlerle ilgili fuar ve sergilere iştirak etme konularında karar vermek,

23. — a) Teşekkül personelini atamak, gerektiğinde bu yetkiyi kısmen alt kademelere devretmek,

b) Müessese müdürleri ile yardımcılarını atamak ve müessese idarecileri arasından yönetim komitesine katılacakları seçmek,

24. — Teşekkül ve müesseselerin tüzel kişilikleri adına imza atmaya yetkili olanları genel müdürlüğün teklifi üzerine, tesbit ve yetkinin derecesini tâyin etmek,

25. — 440 sayılı Kanununun 32 nci maddesinde sözü geçen yasak ek görevler dışında kalan profesörlük, öğretmenlik görevlerinde çalışacaklarla ek görev olarak teşekkül iştirakçilerinden yalnız birinin idare meclisinde, murakıplığında veya tasfiye memurluğunda bulunacaklar hakkında muvafakat veya karar vermek,

26. — 440 sayılı Kanununun 3 ncu maddesi uyarınca teşekkül ve müesseseler personeline verilecek yıllık ve olağanüstü ikramiyeler hakkında Bakanlığa teklifte bulunmak,

27. — Bakanlar Kurulu kararıyla atananların görevlerinden doğan hususlardan dolayı haklarında kanuni kovuşturma yapılması gerektiği hallerde durumu Bakanlığa intikal ettirmek,

28. — Bu kanunla diğer kanun ve tüzükler tarafından verilmiş görevleri yapmak,

29. — Bu maddede yazılı olanlar dışında Yönetim Kurulu kararına bağlanması kurulda uygun görülen konularla, yönetmeliklerde Yönetim Kurulu kararı alınması belirtilen hususlar hakkında karar almak,

(Geçici Komisyonun değiştirisi)

dan vazgeçmek, dâvayı takip veya temyiz etmemek hususunda karar vermek,

19. Tahsili mümkün olmıyan alacakların silinmesine karar vermek,

20. Teşekkül ve müesseselerin alım, satım ve ihale işlerinin tabi olacağı genel prensipleri ve çeşitli kademelerce kullanılabilcek yetki limitlerini tesbit etmek,

21. Teşekkül genel giderlerinden teşekküle ve müesseselerin her birine düşen hisselerin dağıtım esaslarını tesbit etmek,

22. Teşekkül ve müesseselerin ürettikleri mal ve hizmetlerle ilgili fuar ve sergilere iştirak etme konularında karar vermek,

23. a) Teşekkül personelini atamak, gerektiğinde bu yetkiyi kısmen alt kademelere devretmek,

b) Müessese müdürleri ile yardımcılarını atamak ve müessese idarecileri arasından yönetim komitesine katılacakları seçmek,

24. Teşekkül ve müesseselerin tüzel kişilikleri adına imza atmaya yetkili olanları genel müdürlüğün teklifi üzerine, tesbit ve yetkinin derecesini tâyin etmek,

25. 440 sayılı Kanununun 32 nci maddesinde sözü geçen yasak ek görevler dışında kalan profesörlük, öğretmenlik görevlerinde çalışacaklarla ek görev olarak teşekkül iştiraklerinden yalnız birinin idare meclisinde, murakıplığında veya tasfiye memurluğunda bulunacaklar hakkında muvafakat veya karar vermek,

26. 440 sayılı Kanununun 30 ncu maddesi uyarınca teşekkül ve müesseseler personeline verilecek yıllık ve olağanüstü ikramiyeler hakkında Bakanlığa teklifte bulunmak,

27. Bakanlar Kurulu kararıyla atananların görevlerinden doğan hususlardan dolayı haklarında kanuni kovuşturma yapılması gerektiği hallerde durumu Bakanlığa intikal ettirmek,

28. Bu kanunla diğer kanun ve tüzükler tarafından verilmiş görevleri yapmak,

29. Bu maddede yazılı olanlar dışında Yönetim Kurulu kararına bağlanması kurulca uygun görülen konularla yönetmeliklerde Yönetim Kurulu kararı alınması belirtilen hususlar hakkında karar almak,

Yönetim Kurulu, bu maddenin 3, 4, 5, 16, 17, 18, 19, 22 ve 25 nci bendlerinde yazılı hu-

(Hükümetin teklifi)

Yönetim Kurulu, bu maddenin 3, 4, 5, 16, 17, 18, 19, 22 ve 25 nci bendlerinde yazılı hususlarda sorumluluğu kurula aidolmak şartıyla Genel Müdüre yetki vermeyi kararlaştırabilir. Genel Müdür de devralacağı bu yetkilerden gerekli gördüklerini sorumluluğu kendisine aidolmak şartıyla müessese müdürleriyle alt kademeye devredebilir.

Yönetim Kurulunda sorumluluk

MADDE 16. — Yönetim Kurulu başkan ve üyeleri, teşekküle verilen sermayeyi ve sağlanan diğer kaynakları kârlılık ve verimlilik prensiplerine uygun olarak kullanma ve değerlendirmede gereken gayret ve basireti göstermekte yükümlü ve aksine davranışlardan sorumludurlar.

Genel Müdür atama

MADDE 17. — Genel Müdür, 440 sayılı Kanunun 10 ncu maddesi uyarınca Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının inhası üzerine Bakanlar Kurulu kararıyle atanır.

Görev ve yetkileri

MADDE 18. — Genel Müdürün başlıca görev ve yetkileri şunlardır :

1. — Teşekkülü kanun ve tüzük hükümleriyle yönetim kurulu kararları dâhilinde yönetmek,

2. — Teşekkül amaçlarının gerçekleştirilmesi için uygulanacak esaslar ve yapılacak işlemler hakkında doğrudan doğruya kendisine bağlı görevlilere direktif vermek ve bunlar tarafından getirilecek sorunlar üzerinde gerekli tedbirleri almak, mevzuata göre belirli mercilerin onayına ihtiyaç gösteren kararları bu mercilerin onayına sunmak,

3. — Kalkınma plânını ve teşekkülün gelişme imkânlarını göz önünde tutarak hazırlayacağı projeleri ilgili mercilere sunmak,

4. — Teşekkül ve müesseselerinin uzun vâdeli ve yıllık yatırım ve finansman programlarını kalkınma plânı ile programlarına uygun olarak hazırlatıp yetkili mercilerin onayını sağlamak,

(Geçici Komisyonun değiştirisi)

suslarda sorumluluğu kurula aidolmak şartıyla genel müdüre yetki vermeyi kararlaştırabilir. Genel müdür de devralacağı bu yetkilerden gerekli gördüklerini sorumluluğu kendisine aidolmak şartıyla müessese müdürleriyle ait kademeye devredebilir.

Yönetim Kurulunda sorumluluk

MADDE 16. — Tasarının 16 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Genel Müdür Atama

MADDE 17. — Tasarının 17 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Görev ve yetkileri

MADDE 18. — Tasarının 18 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

5. — Teşekkül ve müesseselerine ait işletme ve bütçeleriyle kadroları, yıllık programdaki hedeflere uygun olarak ve gerektiğinde daha uzun devreler için hazırlatıp yönetim kurulu-
ma sunmak,

6. — Yatırım ve finansman programları ile işletme bütçelerinin uygulama ve gerçekleştirilmelerini sağlamak ve faaliyet sonuçları hakkında ilgili mercilere bilgi vermek,

7. — Teşekkül sermayesi ile diğer malî kaynaklarının amaca uygun olarak kullanılmasını sağlamak,

8. — Teşekkül organizasyon plânının ve personel politikasının hazırlanmasını, yetkili mercilerin onayından sonra uygulanmasını ve geliştirilmesini sağlamak,

9. — Teşekkül topluluğu içinde işbirliğini ve çalışma ahengini sağlamak,

10. — Genel Müdür bu yetkilerinden gerekli gördüklerini sorumluluğu kendisine aid olmak şartıyla alt kademelere devredebilir.

Sorumluluğu

MADDE 19. — Genel Müdür, bu sıfatı ile aldığı bütün karar ve icraatında gereken gayret ve basireti göstermekle yükümlü ve aksine davranışlarından sorumludur.

Genel Müdür yardımcılarını atama

MADDE 20. — TEKde, Genel Müdüre işleminde yardım etmek üzere üç Genel Müdür yardımcısı bulunur. Bunlar 440 sayılı Kanunun 10 ncu maddesi uyarınca, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanının inhası üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla atanırlar.

Görev ve yetkileri

MADDE 21. — Genel Müdür yardımcılarını, genel müdürlerden aldıkları direktif ve yapılan iş bölümü esasları çerçevesinde görev yaparlar.

BÖLÜM — V

Koordinasyon

Koordinasyon sağlanması

MADDE 22. — DSİ, 5 yıllık ve yıllık yatırım programlarını yaparken sudan elektrik

(Geçici Komisyonun değişikliği)

Sorumluluğu

MADDE 19. — Tasarının 19 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Genel Müdür Yardımcılarını atama

MADDE 20. — Tasarının 20 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Görev ve yetkileri

MADDE 21. — Tasarının 21 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM - V

Koordinasyon

Koordinasyon sağlanması

MADDE 22. — Tasarının 22 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

(Geçici Komisyonun değiştirisi)

üretimi ile ilgili olarak programına almak istediği projelerde TEK'in elektrik tesisleriyle ilgili taleplerini nazarı itibara almak zorundadır.

DSİ ve TEK sudan enerji üretimi tesislerinin, otüt, plânlama, kurulma, inşa ve işletme işlerinde devamlı işbirliği yapacaklardır.

Her iki idare arasında gerekli koordinasyon Bakanlıkça sağlanır.

BÖLÜM — VI

Müessese, işletme ve iştirakler

Genel hükümler

MADDE 23. — TEK'e bağlı müesseselerle işletmelerin kuruluşları, teşekkülle müesseselerinin birbirleriyle olan münasebetleri, iştiraklerin yapılması ve yönetimleri hakkında 440 sayılı Kanun hükümleri uygulanır. Ancak TEK elektrik üretim, iletim ve dağıtım tesisleri işletmelerini müessese olarak teşkilâtlandırmaya mecbur değildir.

Müessese personelinin atanmaları

MADDE 24. — a) Müessese müdürleri ve varsa müessese müdür yardımcılarının atanmaları ile müessese idarecileri arasından yönetim komitesine katılacak üç üyenin seçimi genel müdürün teklifi üzerine teşekkül Yönetim Kurulu kararıyla yapılır.

Yönetim komitesine katılacakların seçiminde müessese faaliyetlerinin hâkim vasfı göz önünde tutularak, çeşitli fonksiyonları temsil eden görevlilerin bir komitede toplanması ilkesine uyulur.

b) Bakanlar Kurulunca belli edilecek müesseselerin yönetim komitelerine katılacak işçi üyeler, 440 sayılı Kanun ve Tüzüğünde belirtilen esaslara göre seçilir.

c) Müessese müdür ile yardımcılarını ve yönetim komitesi üyeleri atanma veya seçilme usullerine göre değiştirilebilirler.

d) Müesseselerin diğer personelinin atanmaları teşekkül topluluğuna ait personel yönetmeliğine göre yapılır.

Müessese ve işletmelerin gözetimi

MADDE 25. — TEK kendisine bağlı olan müesseselerle, teşekkül ve müessese işletmeleri

BÖLÜM - VI

Müessese işletme ve iştirakler

Genel hükümler

MADDE 23. — Tasarımın 23 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Müessese personelinin atanmaları

MADDE 24. — Tasarımın 24 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Müessese ve işletmelerin gözetimi

MADDE 25. — Tasarımın 25 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

çalışmalarını kanun, tüzük ve yönetim kurulu kararlarına uygun olarak yürütülmesini gözetmekle görevlidir.

Bu maksatla, gerekli hallerde, müessese ve işletmelerin hesaplarını, işlemlerini tetkik, teftiş ve tahkik ettirebileceği gibi iktisadi malî durum tesbitleri de yaptırabilir.

Tahkikatın selâmeti bakımından işten el çekirmeyi gerektiren hususlarda bu işlemin nasıl yürütüleceği, tetkik, etftiş ve tahkike yetkili organların görev ve yetkileri yönetim kurulunca yürürlüğe konulacak yönetmelikte belirtilir.

Müesseselerin, teşekkül Yönetim Kurulu kararı ile yürütülen işlemleri Bakanlıkça da teftiş ve icabında tahkike tâbi tutulabilir.

BÖLÜM — VII

Çeşitli hükümler

TEK'in dışında elektrik tesisleri kurulup işletilmesi elektrik üretimi ve iletimi

MADDE 26. — a) Enterkonnekte sisteme bağlanan belediye, köy ve diğer âmme hüviyetindeki hükmi şahıslar yeniden üretim ve iletim tesisi kuramazlar.

b) Tesisleri enterkonnekte sisteme bağlı bulunmayan belediyelere, köy ve diğer âmme hüviyetindeki hükmi şahıslara TEK'in mütalâası alınmak şartıyla Bakanlık tarafından elektrik üretimi ve iletimî tesisleri kurmak ve işletmek ruhsatı verilir.

c) Otoprodüktörlere TEK'in mütalâası alınmak suretiyle Bakanlık, elektrik üretim ve iletimî tesisleri kurma ve işletme ruhsatı verebilir.

Dağıtım

MADDE 27. — Belediyeler, köyler ve diğer âmme hüviyetindeki hükmi şahıslar dağıtım şebekelerini kendi sınırları içerisinde kalmak üzere kendileri kurabilir ve işletebilirler. Ancak kendi yetkili organlarının kararı ve TEK'in idare meclisinin kabulü şartıyla işletmelerini tesisleriyle beraber devir zamanındaki kıymetleri üzerinden TEK'e devredebilirler. Bu tesisler her hangi bir suretle geri verilmemez, ve devredenler yeniden dağıtım tesisi kuramazlar.

(Geçici Komisyonun değişikliği)

BÖLÜM - VII

Çeşitli hükümler

TEK'in dışında elektrik tesisleri kurulup işletilmesi, elektrik üretimi ve iletimi

MADDE 26. — Tasarımın 26 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Dağıtım

MADDE 27. — Tasarımın 27 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Riayeti mecburi şartlar

MADDE 28. — Dağıtım tesislerini kendileri kuran ve işleten belediyeler, köyler ve diğer âmmeye hüviyetindeki hükmi şahıslar bu tesislerini kurarken ve işletirken aşağıdaki şartlara riayete mecburdurlar :

a) Elektrik dağıtım tesislerini ihtiyaçlara göre ıslah, takviye ve tevsi etmeye devam etmek,

b) TEK'ten satın aldığı elektrik enerjisi bedellerini TEK'le yapacağı sözleşmeye göre zamanında ödemek ve sözleşme şartlarına uymak.

(a) bendindeki şartları yerine getirmek amacıyla belediyeler, köyler ve âmmeye hüviyetindeki hükmi şahıslar, elektrik satışından elde edecekleri tahminî gelirin % 5 inden az olmayan bir meblâğı her yıl bütçelerine bir fon olarak koymaya mecburdurlar. Adı geçen fon bütçede ayrı bir fasılda gösterilir ve bu meblâğ başka yere harcanmaz.

Belediyelerce ödenmeyen enerjiye ait belgelerin resmî belge sayılacağı

MADDE 29. — Satılan elektrik enerjisi bedellerinin ödenmesine dair TEK tarafından alıcıya yapılacak bildiri üzerine, bu bedellerin ödenmemesi halinde, TEK'ce düzenlenen ve alıcının tükettiği enerji miktarlarını ve bedellerini gösteren belgeler, İera ve İflâs Kanununun 68 nci maddesinde yazılı belgelerden sayılır.

İidro - elektrik tesislerin devri

MADDE 30. — DSI tarafından inşa edilen hidro - elektrik tesisler maliyet bedeli üzerinden TEK'e devredilir.

Çok maksatlı projelerin enerji maksatlarına düşen maliyet hisselerinin tesbiti ile devir muamelelerine ait esaslar bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 6 ay içerisinde Enerji ve Ta-

(Geçici Komisyonun değişikliği)

Riayeti mecburi şartlar

MADDE 28. — Dağıtım tesislerini kendileri kuran ve işleten belediyeler, köyler ve diğer âmmeye hüviyetindeki hükmi şahıslar bu tesislerini kurarken ve işletirken aşağıdaki şartlara riayete mecburdurlar :

a) Bakanlık TEK ve ilgililerle birlikte tesbit ve Bakanlıkça tasdik edilecek programlara uygun olarak, elektrik dağıtım tesislerini ihtiyaçlara göre ıslah, takviye ve tevsi etmeye devam etmek,

b) TEK'ten satın aldığı elektrik enerjisi bedellerini TEK ile yapacağı sözleşmeye göre zamanında ödemek ve sözleşme şartlarına uymak.

Bu şartlara uymayan kuruluşların satış hakları bakanlığın kararı ile kaldırılır ve tesisleri raic değeri üzerinden TEK'e devredilir.

a) Bendindeki şartları yerine getirmek amacıyla belediyeler, köyler ve âmmeye hüviyetindeki hükmi şahıslar, elektrik satışından elde edecekleri tahmini gelirin % 5 inden az olmayan bir meblâğı her yıl bütçelerine bir fon olarak koymaya mecburdurlar. Adı geçen fon bütçede ayrı bir fasılda gösterilir ve bu meblâğ başka yere harcanmaz.

Belediyelerce ödenmeyen enerjiye ait belgelerin resmî belge sayılacağı

MADDE 29. — Tasarının 29 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

İidro - elektrik tesislerin devri

MADDE 30. — Tasarının 30 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

bü Kaynaklar Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle tesbit olunur.

Haczolunmayan tesisler

MADDE 31. — TEK'in tesisleri haczolunamaz.

TEK tesislerinin korunması

MADDE 32. — TEK tesislerini korumakla görevli olanlar bu görevlerini yerine getirmede, genel zabıtaya tanınmış olan hak ve yetkileri kullanırlar. Ancak, bu hak ve yetkileri genel zabıta memurları işe el koyuncaya kadar sürer. Bu görevliler ve bunların yetkileri Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı tarafından birlikte hazırlanacak bir yönetmelikle belirtilir.

Sokak, park, meydan gibi yerlerin aydınlatılması

MADDE 33. — Elektrik İşletmeleri TEK tarafından yürütülen şehir ve kasabalarda sokak, park, meydan gibi umumî yerlerin aydınlatılması, bunlara ait proje ve tesisler, TEK'le belediyeler arasında düzenlenecek bir anlaşmaya göre, TEK tarafından yapılır.

Kadro

MADDE 34. — Kadrolar, işletme bütçelerinin ekini teşkil eder. Teşekkül ve teşekküle bağlı işletmelerin kadroları Genel Müdürlükçe; müessese ve müesseselere bağlı işletmelerin kadroları müesseselere hazırlanır. Mevzuat hükümlerine göre üst mercilerin kararma bağlı olanlar dışındaki kadrolar işletme bütçeleriyle birlikte yönetim kurulu kararı ile kesinleşir.

Personel rejimi

MADDE 35. — TEK ve müesseseleri ile işletmeleri personeli İktisadi Devlet Teşekkülleri personeli rejimine tabiidir. Bu konuda yürürlükteki kanun, tüzük ve Bakanlar Kurulu kararları uygulanır.

MADDE 36. — DSİ tarafından yapılarak TEK'e devredilen elektrik tesislerinin gümrük ve benzeri resim ve hare muafiyetleri aynen devam eder. Barajlar bina vergisinden muaftır.

(Geçici Komisyonun değişikliği)

Haczolunmayan tesisler

MADDE 31. — Tasarımın 31 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

TEK tesislerinin korunması

MADDE 32. — Tasarımın 32 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Sokak, park, meydan gibi yerlerin aydınlatılması

MADDE 33. — Tasarımın 33 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kadro

MADDE 34. — Tasarımın 34 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Personel Rejimi

MADDE 35. — Tasarımın 35 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 36. — DSİ tarafından yapılarak TEK'e devredilen elektrik tesislerinin gümrük ve benzeri resim ve hare muafiyetleri aynen devam eder. Barajlar ve enerji nakil hattı direkleri bina vergisinden muaftır.

(Hükümetin teklifi)

Kaldırılan ve istisna edilen hükümler

MADDE 37. — a) Aşağıdaki hükümler yürürlükten kaldırılmıştır.

1. 2805 sayılı Kanunun 4 nci maddesi (D) fıkrası ile 6 ncı maddesi,
2. 2819 sayılı Kanunun bu kanuna aykırı olan hükümleri,
3. 6200 sayılı Kanunun 28 nci maddesi (E) fıkrası,

b) Aşağıdaki hükümlerin bu kanuna muhalif olanları yürürlükten kaldırılmıştır.

1. 2805 sayılı Kanunun 7 ve 9 neu maddeleri ile 8 nci maddesinin (C) fıkrası,
2. 6200 sayılı Kanunun 33 nci maddesinin enerji satışına dair hükmü,
3. 4483 sayılı Kanun,
4. 1580 sayılı Kanunun 19 neu maddesi (4/A) bendi ile aynı maddenin 5 nci fıkrası,
5. 7116 sayılı Kanunun 9 neu maddesinin (F) fıkrası,
6. 6973 sayılı Kanun ile bu kanuna bâzı maddeler ekliyen 7347 sayılı Kanun,
7. 3645 sayılı Kanun,
8. 4325 sayılı Kanun ile bu kanunu değiştiren 7004 sayılı Kanun.

c) Aşağıdaki hükümler «TEK» e uygulanmaz :

6973 sayılı Kanunun 7347 sayılı Kanunla değişik 3 nci maddesinin (C) fıkrasının 2/a, 2/b ve 3 nci bendi.

BÖLÜM — VIII

Geçici hükümler

TEK'e devredilecek tesisler

GEÇİCİ MADDE 1. — a) Etibankın enerji grubu her türlü hak ve vebeleri ve mukayyet değerleri üzerinden bütün aktif ve pasifleri,

b) Otoprodüktör tesisleri haric olmak üzere Etibanka ait bütün elektrik üretim, iletim ve dağıtım tesisleri, bunlarla ilgili taşınır ve taşınmaz mallar ve iştiraklerdeki hisseleri mukayyet değerleri üzerinden her türlü hak ve vebeleri,

c) Otoprodüktör tesisleri haric olmak üzere, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne ait bütün üretim, iletim ve dağıtım tesisleri ile bun-

(Geçici Komisyonun değişikliği)

Kaldırılan ve istisna edilen hükümler

MADDE 37. — a) Aşağıdaki hükümler yürürlükten kaldırılmıştır.

1. 2805 sayılı Kanunun 4 nci maddesi (D) fıkrası ile 6 ncı maddesi,
2. 2819 sayılı Kanun,
3. 6200 sayılı Kanunun 28 nci maddesi (E) fıkrası,

b) Aşağıdaki hükümlerin bu kanuna muhalif olanları yürürlükten kaldırılmıştır.

1. 2805 sayılı Kanunun 7 ve 9 neu maddeleri ile 8 nci maddesinin (C) fıkrası,
2. 6200 sayılı Kanunun 33 nci maddesinin enerji satışına dair hükmü,
3. 4483 sayılı Kanun,
4. 1580 sayılı Kanunun 19 neu maddesi (4/A) bendi ile aynı maddenin 5 nci fıkrası,
5. 7116 sayılı Kanunun 9 neu maddesinin (F) fıkrası,
6. 6973 sayılı Kanun ile bu Kanuna bâzı maddeler ekliyen 7347 sayılı Kanun,
7. 3645, 3481 ve 4762 sayılı kanunlar,
8. 4325 sayılı Kanun ile bu Kanunu değiştiren 7004 sayılı Kanun,

c) Aşağıdaki hükümler «TEK» e uygulanmaz :

6973 sayılı Kanunun 7347 sayılı Kanunla değişik 3 nci maddesinin (C) fıkrasının (2/a), (2/b) ve 3 nci bendi.

BÖLÜM - VIII

Geçici Hükümler

TEK'e devredilecek tesisler

GEÇİCİ MADDE 1. — a) Etibank Enerji Grubu ile Elektrik İşleri Etüt İdaresi (Bakanlığın tayini ile DSI ye devredilecek üniteler hariç) her türlü hak ve vebeleri ve mukayyet değerleri üzerinden bütün aktif ve pasifleri,

b) Otoprodüktör tesisleri haric olmak üzere Etibanka ait bütün elektrik üretim, iletim ve dağıtım tesisleri, bunlarla ilgili taşınır ve taşınmaz mallar ve TEK'in faaliyet konularına giren iştiraklerdeki hisseleri mukayyet değerleri üzerinden taahhütleri de dâhil olmak üzere her türlü hak ve vebeleri,

(Hükümetin teklifi)

larla ilgili taşınır ve taşınmaz malları, 30 neu madde esasları dâhilinde tesbit edilecek maliyetlerde Bakanlar Kurulunca kabul edilmiş amortisman miktarlarını düşülerek elde edilecek bedeller üzerinden her türlü hak ve vecibeleri ile birlikte TEK'e devredilir.

d) Etibank ve DSI, den TEK'e mukayyet değerleri ile devrolunan varlıklar, 440 sayılı Kanun gereğince, mâkul değerleri yansıtaacak şekilde yeniden değerlendirilir.

Belediyeler ve İller Bankasından TEK'e devredilecek tesisler

GEÇİCİ MADDE 2. — a) Belediyelere ve belediyelere kurulan kurum, birlik ve ortaklıklar ile özel bir kanunla kurularak işletilmesi belediyelere bırakılan veya belediyelere bağlanan elektrik idarelerine ait üretim ve iletim tesisleri,

b) İller Bankasına ait üretim ve iletim tesisleri devir sırasındaki kıymetler üzerinden bütün hak ve vecibeleri ile birlikte TEK'e devrolunur. Bu devirler Bakanlıkça onaylanacak program gereğince bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 2 yıl içinde tamamlanır. Ancak, henüz inşası bitirilmemiş tesisler, bu süreye bakılmaksızın tamamlanmalarından sonra devrolunur.

GEÇİCİ MADDE 3. — Belediyeler ve İller Bankasından TEK'e devrolunan tesislerin bedellerinin ödeme şekli aşağıda belirtilmiştir:

a) Tesisleri TEK'e devrolunan belediyelerin alacakları, bu belediyelerin İller Bankasına olan ve 691 sayılı Kanunla konsolide edilmiş bulunan borçları sebebiyle Hazineye karşı do-

(Geçici Komisyonun değişikliği)

c) Otoprodüktör tesisleri haric olmak üzere, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne ait bütün elektrik üretim, iletim ve dağıtım tesisleri ile bunlarla ilgili taşınır ve taşınmaz malları, 30 neu madde esasları dâhilinde tesbit edilecek maliyetlerden Bakanlar Kurulunca kabul edilmiş amortisman miktarlarını düşülerek elde edilecek bedeller üzerinden her türlü hak ve vecibeleri ile birlikte TEK'e devredilir.

d) Etibank ve DSI den TEK'e mukayyet değerleri ile devrolunan varlıklar, 440 sayılı Kanun gereğince, mâkul değerleri yansıtaacak şekilde yeniden değerlendirilir.

e) Elektrik İşleri Etüt İdaresinin hidroloji ve rasat servisi gibi DSI görevleriyle ilgili ünıterleri, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca, tesbit edilerek her türlü hak ve vecibeleriyle mukayyet değerleri üzerinden DSI Genel Müdürlüğüne devredilir.

Belediyeler ve İller Bankasından TEK'e devredilecek tesisler

GEÇİCİ MADDE 2. — a) Belediyelere ve belediyelere kurulan kurum, birlik ve ortaklıklar ile özel bir kanunla kurularak işletilmesi belediyelere bırakılan veya belediyelere bağlanan elektrik idarelerine ait üretim ve iletim tesisleri, (zaruri hallerde TEK'in mütalâası alınmak suretiyle Bakanlıkça verilecek özel izinli iletim ve üretim tesisleri hariç.)

b) İller Bankasına ait üretim ve iletim tesisleri,

Devir sırasındaki kıymetler üzerinden bütün hak ve vecibeleri ile birlikte TEK'e devrolunur. Bu devirler Bakanlıkça onaylanacak program gereğince bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 2 yıl içinde tamamlanır. Ancak, henüz inşası bitirilmemiş tesisler, bu süreye bakılmaksızın kesin kabulü yapılarak tamamlanmalarından sonra devrolunur.

GEÇİCİ MADDE 3. — Belediyeler ve İller Bankasından TEK'e devrolunan tesislerin bedellerinin ödeme şekli aşağıda belirtilmiştir.

a) Tesisleri TEK'e devrolunan belediyelerin İller Bankasına olan ve 691 sayılı Kanunla konsolide edilmiş bulunan borçları sebebiyle Hazineye karşı doğan taahhütlerine mahsube-

(Hükümetin teklifi)

ğan taahhütlerine mahsubedilmek suretiyle ödenir. Bakiye borç hakkında da (b) fıkrası hükmü uygulanır. Bu ödeme şekli, 691 sayılı Kanuna göre konsolide edilmiş borçlar ile bu kanunun yürürlüğe girmesine kadar doğacak borçlar için uygulanır.

b) Hazineye borçlu olmayan belediyelerin TEK'e devredilecek tesislerinin bedelleri bu belediyelere Hazine tarafından nakden ve bütçe ile belli edilecek yıllık taksitler halinde ödenir. Ancak, Hazinesin alacaklı bulunduğu genel ve katma bütçeli idareler, İktisadi Devlet Teşekkülleri ve diğer kamu teşebbüslerine bu belediyelerin borçlu olmaları halinde bu ödemeler Hazinece mahsubat yapılır.

c) Belediyelerin İller Bankasına olan fon boreu da Hazine tarafından yılda en çok 12 milyon lira tutarında taksitler halinde bütçeye konulacak ödeneklerle İller Bankasına nakden ödenir.

d) İkizdere Santralının TEK'e devri sebebiyle İller Bankasına olan borç her yıl bütçeye konulacak ödeneklerle nakden ödenir. Ancak bu tesis için bütçeden yapılmış olan ödemeler bu borçtan indirilir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Geçici 1 ve 2 nei maddelere göre TEK'e devredilecek varlıkların tesbiti ve devir bilânçosunun düzenlenmesine ait işler her defasında Bakanlık, Maliye Bakanlığ, ilgili kurum ve belediye, TEK tarafından seçilecek birer üyeden kurulu bir kurul tarafından yapılır.

Bu heyet, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç 6 ay içerisinde yapılacak devir yönetmeliğine göre çalışır.

Bu yönetmelik, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Maliye, İçişleri, İmar ve İskân bakanlıkları tarafından hazırlanır.

(Geçici Komisyonun değişikişi)

dilmek suretiyle ödenir. Bakiye borç hakkında da (b) fıkrası hükmü uygulanır. Bu ödeme şekli, 691 sayılı Kanuna göre konsolide edilmiş borçlar ile bu kanunun yürürlüğe girmesine kadar doğacak borçlar için uygulanır.

b) Hazineye borçlu olmayan belediyelerin TEK'e devredilecek tesislerinin bedelleri bu belediyelere Hazine tarafından nakden ve bütçe ile belli edilecek yıllık taksitler halinde ödenir. Ancak, Hazinesin alacaklı bulunduğu genel ve katma bütçeli idareler, İktisadi Devlet Teşekkülleri ve diğer kamu teşebbüslerine bu belediyelerin borçlu olmaları halinde bu ödemeler Hazinece mahsubat yapılır.

c) Belediyelerin İller Bankasına olan fon boreu da Hazine tarafından yılda en çok 12 milyon lira tutarında taksitler halinde bütçeye konulacak ödeneklerle İller Bankasına nakden ödenir.

d) İkizdere Santralının TEK'e devri sebebiyle İller Bankasına olan borç her yıl bütçeye konulacak ödeneklerle nakden ödenir. Ancak bu tesis için bütçeden yapılmış olan ödemeler bu borçtan indirilir.

e) Devredilecek, tesislerin inşası ile ilgili olarak Devletçe yapılmış olan hibeler, tesbit edilecek kıymetlerden düşülür.

GEÇİCİ MADDE 4. — Etibank nezdinde mevcut enerji grubu borçlu cari hesabının devir tarihindeki bakiyesi Etibanka Hazine borçlu hesabına, buna karşılık kuruma bu meblâğda Hazinesin ödenmiş sermaye hesabına aktarılır.

Geçici 1 ve 2 nei maddelere göre TEK'e DSİ ye devredilecek varlıkların tesbiti ve devir bilânçosunun düzenlenmesine ait işler her defasında Bakanlık, Maliye Bakanlığ, ilgili kurum ve belediye ile TEK tarafından seçilecek birer üyeden kurulu bir kurul tarafından yapılır.

Bu kurul, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, en geç 6 ay içerisinde yapılacak devir yönetmeliğine göre çalışır.

Bu yönetmelik, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Maliye, İçişleri ve İmar ve İskân Bakanlıkları tarafından hazırlanır.

(Hükümetin teklifi)

TEK'e geçecek personel

GEÇİCİ MADDE 5. — a) Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Etibankın enerji grubu personeli ile Etibankın elektrikle ilgili işlerde çalışan bütün personeli yeni bir tâyin işlemine lüzum kalmadan ücret, emeklilik gibi özlük hakları saklı kalmak üzere TEK'e geçer.

b) Bu kanunun geçici 1 ve 2 nei maddeleri gereğince belediyeler, Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü ve İller Bankasından TEK'e devrolunacak personel, TEK ile bu kuruluşların her biri tarafından müştereken tesbit olunur. Tesbit olunan bu personel, listeleri TEK'in Yönetim Kurulunca onanmakla ayrıca bir tâyin işlemine lüzum kalmadan ücret, emeklilik gibi özlük hakları saklı kalmak üzere TEK'e geçer.

İmtiyaz hakları

GEÇİCİ MADDE 6. — Bu kanunun yayımlanmasından önce belediye elektrik işletmelerine intikal etmiş bulunan imtiyaz hakları, vebeleri ve tesisleri bu işletmelerin devri ile, Devletçe verilmiş imtiyaz sahibi şirketlere ait imtiyaz hukuk ve vebeleri ve tesisleri, imtiyaz Sözleşmesinin her hangi bir suretle sona ermesi halinde TEK'e geçer.

GEÇİCİ MADDE 7. — Elektrik imtiyazı mevcut bölgelerde, imtiyaz hukuku mahfuz kalmak kaydıyla, imtiyaz sahibi tarafından karşılanmayan elektrik ihtiyacı, Devlet adına TEK tarafından doğrudan doğruya karşılanır.

Vergi, resim ve harç muafiyeti

GEÇİCİ MADDE 8. — Bu kanunun uygulanması sebebiyle yapılacak, devir, tescil ve diğer işlemler her türlü vergi, resim, harç ve malî mükellefiyetten müstesnadır.

(Geçici Komisyonun değiştirisi)

TEK'e Geçecek personel

GEÇİCİ MADDE 5. — a) Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte Etibankın Enerji Grubu personeli ve Etibankın elektrikle ilgili işlerde çalışan bütün personeli ve işçileri ile EİE den TEK'e ve DSİ ye geçmesi Bakanlıkça tesbit edilen diğer personel ve işçiler ve İller Bankasının TEK'e devredilecek tesislerdeki personeli ve işçisi yeni bir tâyin işlemine lüzum kalmadan, ücret, emeklilik gibi özlük hakları saklı kalmak üzere TEK'e veya DSİ ye geçer.

b) Bu kanunun geçici 1 nei ve 2 nei maddeleri gereğince belediyeler, Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü ve İller Bankasından TEK'e devrolunacak personel, TEK ile bu kuruluşların her biri tarafından müştereken tesbit olunur. Tesbit olunan bu personel, listeleri TEK'in Yönetim Kurulunca onanmakla ayrıca bir tâyin işlemine lüzum kalmadan ücret, emeklilik gibi özlük hakları saklı kalmak üzere TEK'e geçer.

İmtiyaz hakları

GEÇİCİ MADDE 6. — Tasarımın geçici 6 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 7. — Elektrik imtiyazı mevcut bölgelerde, imtiyaz hukuku mahfuz kalmak kaydıyla, imtiyaz sahibi tarafından karşılanmayan elektrik ihtiyacı, yapılan masraflar imtiyazlı şirketten tahsil edilmek kayıt ve şartı ile Devlet adına TEK tarafından doğrudan doğruya karşılanır.

Vergi, resim ve harç muafiyeti

GEÇİCİ MADDE 8. — Tasarımın geçici 8 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

TEK'in ilk hesap dönemi

GEÇİCİ MADDE 9. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten aynı yılın sonuna kadarki olan süre, TEK'in ilk hesap dönemidir.

Devralınacak dosya, evrak ve demirbaşlar

GEÇİCİ MADDE 10. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte geçici 1 nci 2 nci maddelerin uygulanması dolayısıyla TEK'e devrolunacak idare, kuruluş, kurum ve işletmelerin, bu kanunun 3 ncu maddesinde belirtilen işlerle ilgili her türlü dosya ve evrakı geçici 1 ve 2 nci maddelerdeki süreler içinde TEK'e devrolunur.

Kanunun yürürlüğe girmesi

MADDE 38. — Bu Kanunun TEK'in Yönetim Kurulu üyelerinin Genel Müdür ve yardımcılarının atanmalarına ait hükümleri yayımı tarihinde, diğer hükümleri yayımı tarihinden 3 ay sonra yürürlüğe girer.

Kanunun yürütülmesi

MADDE 39. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

29 . 11 . 1969

Başbakan <i>S. Demirel</i>	Devlet Bakanı <i>R. Sezgin</i>
Devlet Bakanı <i>H. Atabeyli</i>	Devlet Bakanı <i>T. Bilgin</i>
Devlet Bakanı <i>G. Titrek</i>	Adalet Bakanı <i>Y. Z. Önder</i>
Millî Savunma Bakanı <i>A. Topaloğlu</i>	İçişleri Bakanı <i>H. Menteseoğlu</i>
Dışişleri Bakanı <i>İ. S. Çağlayangil</i>	Maliye Bakanı <i>M. Erez</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>O. Oğuz</i>	Bayındırlık Bakanı <i>T. Gülez</i>

(Geçici Komisyonun değişikliği)

TEK'in ilk hesap dönemi

GEÇİCİ MADDE 9. — Tasarının geçici 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Devralınacak dosya, evrak ve demirbaşlar

GEÇİCİ MADDE 10. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte geçici 1 nci, 2 nci maddelerin uygulanması dolayısıyla TEK'e ve DSİ'ye devrolunacak idare, kuruluş, kurum ve işletmelerin, bu kanunun 3 ncu maddesinde belirtilen işlerle ilgili her türlü dosya ve evrakı geçici 1 ve 2 nci maddelerdeki süreler içinde TEK'e ve DSİ'ye devrolunur.

Kanunun yürürlüğe girmesi

MADDE 38. — Tasarının 38 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kanunun yürütülmesi

MADDE 39. — Tasarının 39 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Ticaret Bakanı <i>A. Dalh</i>	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>V. A. Özkan</i>
Güm. ve Tekel Bakanı <i>A. İ. Birincioglu</i>	Tarım Bakanı <i>İ. Ertem</i>
Ulaştırma Bakanı <i>N. Mentese</i>	Çalışma Bakanı <i>S. Öztürk</i>
Sanayi Bakanı <i>S. Kılıç</i>	En. ve Ta. Kay. Bakanı <i>S. O. Avcı</i>
Turizm ve Ta. Bakanı <i>N. Cevheri</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>H. Nakiboğlu</i>
Köy İşyeri Bakanı <i>T. Kapanlı</i>	Orman Bakanı <i>H. Özalp</i>
Gençlik ve Spor Bakanı <i>İ. Sezgin</i>	